

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Волинський національний університет імені Лесі Українки
Освітня програма	1435 Економіка довкілля і природних ресурсів
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	051 Економіка

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Волинський національний університет імені Лесі Українки
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	1435
Назва ОП	Економіка довкілля і природних ресурсів
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	051 Економіка
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Фоміна Олена Олександрівна, Мікуляк Катерина Анатоліївна, Романовська Юлія Анатоліївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	23.10.2023 р. – 25.10.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2023-10/%D0%92%D1%96%D0%B4%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%D1%81%D0%B0%D0%BC%D0%BE%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8C%D0%BE%D1%97%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B8_6.pdf

Програма візиту експертної групи https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2023-10/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B5%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%B0%D0%BA%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%BE%D1%97%20%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%BF%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B8%D0%B7%D0%B8_10.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОП «Економіка довкілля і природних ресурсів» другого (магістерського) рівня вищої освіти, яка реалізується у Волинському національному університеті імені Лесі Українки є перспективною та має чітко виражений регіональний контекст. Змістовне наповнення ОП дозволяє здобувачам отримати необхідні загальні та фахові компетентності, а також досягти визначених програмних результатів навчання. Є доступ до ОП та наявна практика визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти. Форми та методи навчання, викладання сприяють досягненню заявлених цілей даної ОП та відповідають принципам студентоцентризму. Наявні контрольні заходи зрозумілі для здобувачів вищої освіти. Сформована академічна доброчесність як складова внутрішньої системи забезпечення якості ЗВО. Освітній процес забезпечує висококваліфікований професорсько-викладацький склад, який систематично працює над підвищенням рівня своєї майстерності. ЕГ відмічає злагожену й вичерпну роботу гаранта ОП. ЗВО має необхідний для реалізації ОП «Економіка довкілля і природних ресурсів» рівень матеріально-технічної бази та навчально-методичного забезпечення. В ЗВО наявна багатошабелева процедура забезпечення якості ОП та наявний її системний моніторинг. Здобувачі задоволені освітнім процесом та отримують інформацію щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, критеріїв оцінювання в доступній та зрозумілій формі. Результати он-лайн акредитаційної експертизи дають підстави стверджувати, що ОП «Економіка довкілля і природних ресурсів» другого (магістерського) рівня вищої освіти ВНУ імені Лесі Українки відповідає Критеріям акредитації з рекомендаціями, які можуть бути усунені протягом нетривалого часу.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

1. Зміст ОП «Економіка довкілля і природних ресурсів» в процесі системної роботи із широким колом стейкхолдерів має повне узгодження із концепцією освітньої діяльності ВНУ імені Лесі Українки, Стратегією розвитку та з іншого боку висвітлює поглиблену галузеву направленість даної ОП, що дозволяє виокремити фокус її розвитку, який спрямований на економіку природокористування. 2. Позитивною практикою даної ОП є наявність лабораторних занять з використанням сучасного українського програмного забезпечення з метою формування практичних професійних навичок. 3. Надання здобувачам можливостей для розвитку soft-skills за допомогою Навчально-наукової лабораторії економіки, підприємництва та маркетингу та студентського наукового гуртка проблемної групи «Структурні зміни економіки природокористування та захисту довкілля в Україні», функціонування практики «Гостьовий професор». 4. Успішний досвід зарахування результатів навчання, отриманих в неформальній освіті. 5. Наявна активна популяризація академічної доброчесності шляхом проведення Тижнів академічної доброчесності; Комітет з етики наукових досліджень створено для дотримання принципів Кодексу академічної доброчесності, що в сукупності дозволяє мінімізувати випадки плагіату. 6. НПП представлена потужною командою професіоналів, яка обіймає високі позиції в рейтингу ЗВО, має високу публікаційну активність та спрямовує свій розвиток на професійну та викладацьку майстерність. 7. В ЗВО присутня розгалужена організаційна, інформаційна, консультативна, соціальна та психологічна підтримка студентства за допомогою відділу молодіжної політики та соціальної роботи, а для осіб з особливими освітніми потребами функціонує Реабілітаційний центр, Інклюзивний хаб «Простір дій», що дозволяє охопити всіх здобувачів освітнього процесу. 8. Процес забезпечення якості ОП «Економіка довкілля і природних ресурсів» формується на основі багаторівневого опитування здобувачів освітнього процесу та базується на досвіді отриманому в «Школі гарантів».

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1. Наявна неточність в ОП щодо порядку оформлення СК та ПРН. Рекомендація: до початку 2024-2025 навчального року Гаранту забезпечити відповідність СК та ПРН освітньої програми відповідно до Стандарту вищої освіти. 2. Є тотожність освітніх компонентів, які знаходяться в різних циклах ОП – ОК1 і ОК14, що та мають однакову кількість кредитів та мають схожість за СК й реалізуються протягом семестру. Рекомендація: під час оновлення ОП відкоригувати наповнення тотожних ОК. 3. На сайті випускової кафедри та на сайті факультету економіки та управління наведений різний перелік вибіркового компонентів. Рекомендація: на 01.01.2024 р. привести до одного порядку перелік вибіркового навчальних дисциплін. 4. Неточність в передумовах вступу на ОП. Рекомендація: при оновленні ОП навести всі можливості вступу на дану ОП та оновити сайт на 01.01.2024 р. з урахуванням вступу на основі освітнього рівня магістр/спеціаліст. 5. В силабусах ОК1, ОК5, ОК8, ОК9 не зазначено можливість врахування результатів неформальної освіти. Рекомендація: при оновленні силабусів на 2024-2025 навчальний рік врахувати можливість визнання результатів, отриманих під час неформальної освіти. 6. В окремих силабусах дисциплін є неточності у формі підсумкового контролю відповідно до зазначених форм контролю в ОП. Рекомендація: на

початок 2024-2025 навчального року привести відповідно до нормативно-правової бази ВНУ імені Лесі Українки форми контролю та критерії оцінювання зазначених освітніх компонентів.7. На сайті ЗВО наявна нормативна база, яка не враховує сучасної назви ЗВО - ВНУ імені Лесі Українки та є інформаційні вкладки, термін дії деяких завершився. Рекомендація: на 01.01.2024 р. актуалізувати інформацію на сайті ЗВО та усунути неактуальні дані. 8. Нерегулярність присутності здобувачів вищої освіти в обговоренні ОП. Рекомендація: Гаранту провести протягом 2023-2024 навчального року роз'яснення серед студентства та забезпечити залучення здобувачів до участі у засіданнях щодо перегляду ОП та її удосконалення на системній основі.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Мета ОП «Економіка довкілля і природних ресурсів» - підготовка висококваліфікованих магістрів, здатних розв'язувати складні проблеми в економіці, конкурентоспроможних на ринку праці, з сучасним креативним мисленням та практичними навичками для досліджень та інноваційного управління в умовах невизначеності і сталого розвитку. Визначена мета ОП узгоджується з місією та стратегією розвитку Волинського національного університету імені Лесі Українки (ВНУ імені Лесі Українки), що відбивається у Стратегії розвитку ВНУ імені Лесі Українки на 2020-2024 рр. <https://numl.org/Oxb> та Програмі реалізації стратегії розвитку ВНУ імені Лесі Українки на 2020-2024 рр. <https://numl.org/Oxc>. Місія ЗВО реалізується через створення, зберігання та поширення знань в природничій, суспільній, соціальній, гуманітарній і технічній наукових сферах та галузях охорони здоров'я і національної безпеки та здійснює підготовку високоосвіченої, національно свідомої, чесною, небайдужою, творчої особистості, здатної незалежно мислити і відповідально діяти згідно з принципами добра та справедливості, для розвитку відкритого і демократичного суспільства. Досягнення місії відбувається через реалізацію міжнародної, освітньої, науково-інноваційної та інших видів діяльності. Зміст ОП, її цілі та ПРН узгоджуються з концепцією освітньої діяльності ВНУ імені Лесі Українки, зазначеною в Статуті ЗВО, зокрема, у підготовці «фахівців». Зміст ОП демонструє зосередженість на набутті та розвитку професійних компетентностей в економіці довкілля і природних ресурсів, а також оволодіння загальними та спеціальними (фаховими) компетентностями для стимулювання інноваційного розвитку суб'єктів господарювання з урахуванням еколого-економічних імперативів на всіх рівнях соціально-економічних систем. До спеціальних компетентностей, які передбачені Стандартом, додано СК 12-14 та до програмних результатів навчання додано ПРН 16-18, які відображають фокус ОП та пріоритетно забезпечується обов'язковими ОК - «Економіка природокористування», «Еколого-економічна безпека», темами у інших ОК, вибірковими ОК. Проте у даній ОП є неточність, а саме СК 11 відповідно до Стандарту є додатковою компонентою для освітньо-професійних програм і віднесено робочою групою до переліку основних компетентностей; а ПРН 15 відповідно до Стандарту є додатковою компонентою для освітньо-професійних програм і віднесено робочою групою до переліку ПРН, визначених ОП. На зустрічах з керівництвом ВНУ імені Лесі Українки було отримано підтвердження щодо наявності бачення перспектив розвитку ОП «Економіка довкілля і природних ресурсів» як свідчення її важливості у майбутніх орієнтирах розвитку ЗВО у контексті еколого-економічної безпеки держави. ЕГ дійшла висновку, що цілі ОП повністю відповідають місії та стратегії ВНУ імені Лесі Українки, як у контексті підготовки кваліфікованих фахівців, так і суспільного запиту в галузі економіки довкілля і природних ресурсів Волинського регіону.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Відповідно до Порядку формування освітніх програм та навчальних планів підготовки фахівців за першим (бакалаврським), другим (магістерським) та третім (освітньо-науковим, освітньо-творчим) рівнями вищої освіти денної (очної) та заочної форм навчання у ВНУ імені Лесі Українки <https://numl.org/Oxf> відбувається залучення стейкхолдерів до формулювання цілей та визначення програмних результатів навчання освітньої програми. У ході зустрічей з різними групами стейкхолдерів ЕГ отримала інформацію, що розробники ОП через системно організовані періодичні опитування здобувачів освіти, науково-педагогічних працівників, випускників, роботодавців, студентської ради, академічної спільноти та шляхом публічних обговорень відстежують запиту та повністю враховують інтереси різних груп під час перегляду ОП «Економіка довкілля і природних ресурсів». Залученість широкого кола стейкхолдерів підтверджується рецензіями на дану ОП <https://vnu.edu.ua/uk/chairs/pidpriemnictva-i-marketingu>. Представники академічної спільноти, такі як доктори наук

Шворак А., Дребот О., Лагодієнко В., Губанова О., надали свої пропозиції щодо кореляції назви ОК та редагування кількості кредитів окремих ОК, що було враховано при перегляді даної ОП. Під час оновлення ОП в 2023 було враховано пропозиції здобувачів вищої освіти щодо введення нових ОК (Інноваційне підприємництво та управління проектами, Економетричне моделювання в природокористуванні, Управління розвитком суб'єктів господарювання) та розширення переліку вибіркових ОК, пропозиції з опитування (квітень 2023 р.) сприяли формуванню РН16, РН17, РН18. Роботодавці через Засідання стейкхолдерів факультету економіки та управління надають свої пропозиції щодо ОП та ОК (витяг з протоколу Засідання стейкхолдерів факультету економіки та управління від «20» травня 2021 р. № 2; витяг з протоколу Засідання стейкхолдерів факультету економіки та управління від «3» травня 2023 р. № 3). Після обговорення ОП на засіданнях кафедри Гарант узагальнює інформацію на основі пропозицій стейкхолдерів, здобувачів освіти та інших зацікавлених осіб, які взяли участь у її обговоренні (витяг з протоколу Засідання кафедри економіки, підприємництва та маркетингу від «5» травня 2023 р. № 8/1). Проект ОП висвітлюється на сайті ЗВО для публічного обговорення <https://numl.org/Oxg>, де одразу запропоновано анкету для надання пропозицій, отримані пропозиції узагальнюються <https://is.gd/6TsYkg> та фіксується кінцеве прийняте рішення щодо врахування. ЕГ дійшла висновку, що цілі ОП та програмні результати навчання повноцінно визначаються з урахуванням позицій та потреб стейкхолдерів на системній основі.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі та ПРН ОП «Економіка довкілля і природних ресурсів» визначаються з урахуванням актуальних потреб і трендів розвитку спеціальності 051 «Економіка». У фокусі ОП спрямованість на оволодіння фундаментальними знаннями з економіки довкілля та природокористування у поєднанні з новітніми вимогами до компетентності фахівців (володіння економетричним моделюванням в природокористуванні, застосування інноваційного підприємництва в управлінні проектами, забезпечення моніторингу соціально-економічних систем та ін.). Під час он-лайн зустрічей ЕГ було продемонстровано, що ОП має чітко виражений регіональний і галузевий аспекти, які проявляється через врахування запиту роботодавців до Волинського обласного центру зайнятості, серед яких вакансія економіста є однією з найбільш затребуваних <https://jobportal.dcz.gov.ua/>. Про це також зазначила директор Волинського обласного центру зайнятості – А. Куцин. Удосконалення ОП «Економіка довкілля і природних ресурсів» відбувається з врахуванням контексту Стратегії розвитку Волинської області до 2027 року <https://bit.ly/3QdR493>. Проблематика регіонального розвитку відбивається в процесі реалізації виробничої практики <https://numl.org/Oxj> та висвітлюється в наукових здобутках здобувачів вищої освіти <https://numl.org/Oxk>. Наукова тематика випускової кафедри, де реалізується дана ОП - «Трансформація національної та регіональної моделей економічного розвитку в умовах глобальних викликів», що підтверджує врахуванням тенденцій розвитку спеціальності та ринку праці <https://numl.org/OxD>. Також про системне сприяння наукових здобутків здобувачів в розрізі галузевого і регіонального контексту свідчить функціонування та результативність студентського наукового гуртка проблемної групи «Структурні зміни економіки природокористування та захисту довкілля в Україні» <https://numl.org/OxE>. У самоаналізі даної ОП зазначено, що при формулюванні цілей і ПРН ОП, переліку ОК, їх змістового наповнення проаналізовано та враховано досвід аналогічних програм вітчизняних ЗВО, зокрема, Одеського державного екологічного університету (<https://rebrand.ly/ODKU>), було впроваджено ОК «Економічні основи ресурсозбереження» та підвищено кваліфікацію НПП; Лісотехнічного НУ (<https://is.gd/oytD9C>) – запроваджено ОК «Інноваційне підприємництво та управління проектами»; Львівського НУ ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького (<https://is.gd/7ugalc>) шляхом запровадження ОК «Економетричне моделювання в природокористуванні». Під час он-лайн зустрічей неодноразово підкреслювалась співпраця з польськими ЗВО, зокрема Університет інформаційних технологій та управління; Університетом Марії Кюрі-Складовської; Університетом Миколая Коперника в Торуні (Республіка Польща) <https://numl.org/OxI>. Результати підвищення кваліфікації та стажувань НПП знайшли відображення у змісті ОК. ЕГ дійшла висновку, що цілі освітньої програми та її зміст, ПРН враховують тенденції розвитку спеціальності, ринку праці, галузевий та регіональний контекст у належному змісті.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Зміст ОП відповідає Стандарту вищої освіти для другого (магістерського) рівня вищої освіти, ступінь «магістр», галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальність 051 Економіка (наказ МОН України від 04.03.2020 року № 382) та забезпечує формування усіх загальних, спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, а також програмних результатів навчання, передбачених Стандартом вищої освіти. В цілому компоненти освітньо-професійної програми дозволяють досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти. З метою забезпечення якісного досягнення результатів навчання, ОП вміщує такі додаткові спеціальні (фахові) компетентності СК12 – СК14. ЕГ дійшла висновку, що ОП відповідає заявленим програмним результатам навчання, що забезпечено опануванням передбачених освітніх компонентів.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

1. Позитивним моментом є зміст ОП «Економіка довкілля і природних ресурсів», її цілі та ПРН узгоджуються з концепцією освітньої діяльності ВНУ імені Лесі Українки та Стратегією розвитку ЗВО в повному обсязі, що висвітлює поглиблену галузеву направленість даної ОП та формує її специфічний фокус розвитку спрямований на економіку природокористування. 2. Під час оновлення ОП наявна системна робота з широким колом стейкхолдерів (здобувачами вищої освіти, роботодавцями, випускниками та іншою спільнотою) з урахування їхніх позицій та потреб, що дозволяє визначити реальні цілі освітньої програми та програмні результати навчання. 3. З метою забезпечення тенденцій розвитку спеціальності ОП вміщує додаткові спеціальні (фахові) компетентності та програмні результати навчання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

1. Незначним недоліком є неточність в ОП, а саме СК 11 відповідно до Стандарту є додатковою компонентою для освітньо-професійних програм, але віднесено робочою групою до переліку основних компетентностей; проте ПРН 15 відповідно до Стандарту є також додатковою компонентою для освітньо-професійних програм, але віднесено робочою групою до переліку додаткових ПРН даної ОП. Рекомендація: до початку 2024-2025 навчального року Гаранту забезпечити відповідність СК та ПРН освітньої програми відповідно до Стандарту вищої освіти. 2. Слабкою стороною є обмежене врахування при удосконаленні ОП досвіду аналогічних ОП закордонних закладів освіти (використано досвід ЗВО Польщі). Рекомендація: на початок 2024-2025 навчального року ознайомитися з іншими закордонними практиками реалізації аналогічних ОП (1-2 ЗВО), що сприятиме впровадженню прогресивних трендів з актуальної спеціальності. Рекомендації є досяжними

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

У ході роботи з критерієм 1, ЕГ дійшла до висновку, що ОП має достатній рівень узгодженості за підкритеріями 1.2, 1.4, адже має чітко сформульовані цілі, які відповідають стратегії розвитку і місії ЗВО та наявні враховані позиції й потреби стейкхолдерів. За підкритеріями 1.1, 1.3 – часткова узгодженість, тому що є окремі неточності щодо заявлених СК в даній ОП та простежується врахування лише досвіду ЗВО Польщі. Наявні зауваження не мають суттєвого впливу. Рекомендації ЕГ є досяжними.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

В цілому обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС) відповідає вимогам законодавства для другого (магістерського) рівня вищої освіти та відповідного Стандарту вищої освіти. Аналіз оновлення ОП редакцій 2021 р., 2022 р. та 2023 р. свідчить про зміни ОК, зокрема в 2023 р. виокремлена ОК 17 Кваліфікаційна робота (в попередніх ОП була представлена в складі ОК виробничої та переддипломної практики). Загальний обсяг ОП редакцій 2021 р. - 2023 р. становить 90 кредитів ECTS. Структура ОП 2023 р. <https://numl.org/OxF> є такою: нормативна складова охоплює 66 кредитів (73,3% загального обсягу), зокрема – навчальні дисципліни 54 кредити, навчально-наукова практика – 2 кредити, практична підготовка 7 кредитів, підготовка і захист кваліфікаційної магістерської роботи – 3 кредити; обсяг освітніх компонентів за вибором здобувачів становить 24 кредитів (26,7% загального обсягу). Зміст навчального плану відповідає опису ОП. Термін навчання - 1 рік 4 місяці. ЕГ дійшла висновку, що обсяг ОП, окремих освітніх компонентів, а також структура і зміст навчального плану є узгодженими, відповідають вимогам законодавства щодо навчального навантаження, зокрема, п. 5 ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» та Стандарту вищої освіти.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених

цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОП є логічно структурованим та відповідає теоретичному змісту предметної області, визначеного у Стандарті вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка». ОП є структурованою та збалансованою в контексті загального часу навчання. Структура ОП розроблена відповідно до «Положення про розроблення, затвердження, моніторинг, перегляд та закриття освітніх програм ВНУ імені Лесі Українки» <https://numl.org/Оуq>. Структура ОП є змістовною і включає обов'язкові компоненти (цикли загальної та професійної компонентів) і цикл вибіркового освітніх компонентів. Включення обов'язкових освітніх компонентів до ОП є обґрунтованим, які у сукупності забезпечують досягнення компетентностей та програмних результатів навчання ОП, з них ОК 8-9; ОК 12-13 відображають фокус ОП. Обов'язкові ОК у сукупності призводять до досягнення заявлених в ОП ПРН, що зазначено у матриці відповідності. Мовна компетенція в ОП «Економіка довілля і природних ресурсів» забезпечується ОК5, посилення гуманітарної складової у формуванні компетентностей посилюється ОК3. Логіко-структурна схема ОП є зрозумілою, релевантною меті програми. Проте неоднозначне тлумачення викликає ОК14, що містить навчальну складову практики для здобувачів освітнього рівня «магістр» і має більшість тотожних СК із ОК1 про що, також зазначили під час он-лайн спілкування здобувачі даної ОП та гарант. Також ОК14 так як і ОК1 реалізуються упродовж семестру відповідно до навчального плану <https://numl.org/Оуq>. ОК «Навчально-наукова практика», на думку ЕГ, не в повному обсязі реалізує заявлені СК, а саме СК 10,11. На основі аналізу силабусів дисциплін, інтерв'ю зі студентами, НПП, гарантом ОП, ЕГ дійшла висновку, що передбачений перелік ОК в цілому забезпечує досягнення заявлених ПРН та формування загальних і спеціальних компетентностей

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОП є логічно структурованим та відповідає теоретичному змісту предметної області, визначеного у Стандарті вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка». ОП «Економіка довілля і природних ресурсів» спрямована на підготовку фахівців здатних розв'язувати складні проблеми в економіці із сучасним креативним мисленням та практичними навичками для досліджень та інноваційного управління в умовах невизначеності і сталого розвитку. Обов'язкові компоненти ОП об'єднують гуманітарні компоненти та професійні ОК дисципліни, які зосереджуються на формуванні теоретичного підґрунтя та практичних умінь здобувачів вищої освіти; свідчать про безпосередній зв'язок зі спеціальністю і забезпечують досягнення заявлених ПРН. Структура оновленої у 2023 р. ОП <https://numl.org/ОxF> побудова таким чином, що здобувачі мають змогу отримати як загальні компетентності, так і спеціальні фахові компетентності за галуззю знань. Підтвердженням зазначеного вище є силабуси навчальних дисциплін, розміщені на сайті кафедри економіки і торгівлі <https://numl.org/ОxE> ВНУ імені Лесі Українки. Проте в силабусах циклів загальної підготовки та професійної підготовки спостерігається відсутність єдиного підходу до самостійної роботи магістрантів, зокрема ОК2 не відкривається посилення на самостійну роботу здобувача, ОК3 посилення не показує самостійну роботу здобувача, ОК4, ОК6 – наявні нерозумілі завдання для самостійного опрацювання тощо. Також в силабусах ОК1-ОК3 вказана спрямованість за даною ОП «Економіка довілля і природних ресурсів», але дані дисципліни викладаються для потоку здобувачів, до якого входять спеціальності 072, 073, 076. Матриці відповідності свідчать, що всі ПРН забезпечуються обов'язковими ОК. На основі аналізу силабусів дисциплін, інтерв'ю зі студентами, викладачами, гарантом ОП, ЕГ дійшла висновку, що передбачений перелік ОК в цілому забезпечує досягнення заявлених ПРН та формування загальних і спеціальних компетентностей.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Головними інструментами формування індивідуальної освітньої траєкторії у здобувачів ОП «Економіка довілля і природних ресурсів» є вибір дисциплін та баз практики. Здобувачі освіти вільно обирають теми та індивідуальні завдання кваліфікаційних робіт магістра. Під час он-лайн зустрічі здобувачі чітко зазначили порядок вибору дисциплін та були обізнані щодо можливості вільного вибору теми та керівника кваліфікаційної роботи. Вибір навчальних дисциплін здійснюється із каталогу <https://numl.org/Оуv> після зарахування у вересні відповідно до Положення про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у ВНУ імені Лесі Українки <https://is.gd/SoXXVt>. Ознайомлення з ВК здійснюється через силабуси представлені на сайті на сайті кафедри економіки і торгівлі <https://vnu.edu.ua/uk/chairs/pidpriiemnictva-i-marketingu>. Вибір ОК магістри здійснюють у системі «ПС-Журнал успішності-Web», яка синхронізована з Каталогом вибіркового освітніх компонентів. Перелік вибіркового освітніх дисциплін є адекватним цілям ОП та очікуванням здобувачів. Реалізація права здобувачів на вибір навчальних дисциплін конкретизована чинною нормативною базою, сформованою в ВНУ імені Лесі Українки, а саме: Положення про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у ВНУ імені Лесі Українки <https://is.gd/SoXXVt>, Положення про порядок формування індивідуальної траєкторії навчання ЗО ВНУ імені Лесі Українки <https://is.gd/ToSJSi>, Положення про проведення практики ЗО ВНУ імені Лесі Українки <https://bit.ly/3LeYtYU>. Вибір навчальних дисциплін відбувається в обсязі, що становить не менш як 25% загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для другого рівня вищої освіти (на ОП «Економіка довілля і природних ресурсів» - 24 кредити ЄКТС, або 26,7%). Проте ВК представлені в рамках даної ОП, що висвітлюється різними переліками вибіркового освітніх дисциплін на сайт випускової кафедри <https://numl.org/ОxE> та на сайті факультету економіки та управління <https://numl.org/ОуI>. Індивідуальна освітня траєкторія відображається в Індивідуальному навчальному плані студента, що формується на основі навчального плану підготовки фахівця з метою врахування індивідуальних потреб студента щодо власної фахової підготовки та

вимог ринку праці. Індивідуальна освітня траєкторія на даній ОП реалізується через право на академічну відпустку; участь у програмах академічної мобільності відповідно до Порядку реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу ВНУ імені Лесі Українки <https://bit.ly/3VbVqyd>. ЕГ констатує наявність системи та принципів вибору дисциплін, реальність вільного індивідуального вибору, зручність та зрозумілість процедури вибору, тобто відповідність під критерію.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Порядок організації та проведення практики здобувачів визначається відповідно до Положення про проведення практики здобувачів освіти ВНУ імені Лесі Українки <https://bit.ly/3Lev1tY>. В ОП та НП 2023 р. передбачають практичну підготовку здобувачів, що здійснюється під час проведення практичних занять та проходження виробничої та переддипломної практики, яка відбувається в 2 і 3 семестрах протягом 5 тижнів і складає 5 кредитів ЄКТС. Під час он-лайн зустрічі здобувачі запевнили, що задоволені обсягом отриманих практичних навичок не заважаючи на щільну по часу виробничу і переддипломну практику. У НП 2023 р. відведено 54,6% обсягу аудиторних годин на практичні та лабораторні заняття з метою формування практичних професійних умінь. ВНУ імені Лесі Українки застосовує практику залучення професіоналів-практиків до освітнього процесу та екскурсій на виробництво, проте ці заходи не є системними. На випусковій кафедрі діє Навчально-наукова лабораторія економіки, підприємництва та маркетингу (ННЛ), яка забезпечує зустрічі з практиками <https://numl.org/OzR>. Виробнича та переддипломні практики є обов'язковою ОК практичної підготовки і дозволяє сформувати у здобувачів фахові компетентності (СК1-СК12) та досягти відповідних ПРН. Обов'язковим є публічний захист звіту про проходження практики на випусковій кафедрі. Під час інтерв'ю ЕГ зі здобувачами, випускниками ОП було підтверджено, що ЗВО надає бази практики, а також є можливість самостійно обирати підприємство. На зустрічі з представниками роботодавців ЕГ підтверджено, що вони зацікавлені в співпраці з ВНУ імені Лесі Українки і надають бази практики для студентів ОП. Силабуси щодо проведення виробничої та переддипломної практики закріплено на сайті кафедри <https://numl.org/Ouv>. В процесі проходження виробничої та переддипломної практики проводиться аналіз діяльності підприємства. При цьому вказуємо на доцільність при короткому терміні як виробничої так і переддипломної практик забезпечити якісне напруження практичних компонент для написання кваліфікаційної роботи. У цілому ЕГ зазначає, що ОП і НП передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ВНУ імені Лесі Українки має чітку політику щодо напрямів формування soft skills в межах ОП. ОП забезпечує можливість відпрацювання комплексу важливих соціальних навичок (комунікативні здібності, мовні навички, цілеспрямованість, відповідальність, управління часом, самоорганізація, колективна робота, лідерські якості, а також наявність креативності та аналітичного мислення, тощо) в ході опанування дисциплін навчального плану. ОК Наукова комунікація іноземною мовою сприяє розширенню комунікативних навичок. Умови для відпрацювання перелічених компетентностей передбачені змістом освітніх компонент, формами та методами навчання. Набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок опановується через презентацію результатів власних досліджень, публічні виступи на практичних заняттях, виступи на наукових конференціях (онлайн і офлайн), участь у тренінгових заняттях. Особливу цінність для розвитку soft skills має організація насиченої позааудиторної роботи в ВНУ імені Лесі Українки (практика «гостьовий професор» <https://numl.org/OxE>, дія наукового гуртка та проблемної групи «Структурні зміни економіки природокористування та захисту довкілля в Україні» <https://is.gd/ctD6om>, участь у науково-практичних конференціях (в т.ч. за кордоном) <https://numl.org/OxE> та інших освітньо-просвітницьких заходах), що вчить відстежувати актуальні професійні тренди та запити ринку, забезпечує розвиток комунікативних навичок. ЕГ дійшла висновку, що в межах ОП та в цілому в університеті створені достатні умови для розвитку soft skills.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт за спеціальністю 051 «Економіка» відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Планування навчального навантаження здобувачів вищої освіти у ВНУ імені Лесі Українки регулюється Порядку формування освітніх програм та навчальних планів підготовки фахівців за першим (бакалаврським), другим (магістерським) та третім (освітньо-науковим, освітньо-творчим) рівнями вищої освіти денної (очної) та заочної

форм навчання у ВНУ імені Лесі Українки <https://bit.ly/3FKM4E2>, Положення про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у ВНУ імені Лесі Українки, <https://bit.ly/3D7tMoo>, Положення про порядок формування індивідуальної траєкторії навчання здобувачів освіти ВНУ імені Лесі Українки <https://is.gd/ToSJSi>. Відповідно до навчального плану ОП «Економіка довкілля і природних ресурсів» загальний обсяг становить 2700 годин (90 кредитів ЄКТС), у тому числі аудиторних 806 годин. Обсяг обов'язкових ОК - 66 кредитів, обсяг вибіркових - 24 кредитів. У структурі аудиторних годин 366 припадає на лекційні заняття, 440 – на практичні (семінарські) та лабораторні роботи. На практичну підготовку відведено 10% від загального обсягу (9 кредитів ЄКТС). Аналіз НП 2023 р. дозволив встановити, що обсяг ОП та ОК (у кредитах ЄКТС) у цілому є відповідним для досягнення цілей і ПРН. Слід зазначити, що НП передбачає проведення лабораторних занять та враховує специфіку ОК 2 «Сучасні інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності» та ОК 12 «Економетричне моделювання в природокористуванні», що посилює практико-орієнтованість підготовки за даною ОП. Під час он-лайн спілкування було з'ясовано, що програми які використовуються для забезпечення ОК 2 мають як бухгалтерський фокус Дебет:Плюс, Master:Бухгалтерія, так спрямовані на керування бізнесом – ERP-система Odoo (2023 р.). Самостійна робота передбачена як передаудиторною роботою (опрацювання літератури, додаткових матеріалів за курсом – в розрізі ОК 14 «навчально-наукова практика»), так і після (виконання домашніх завдань, написання кваліфікаційної роботи). Загальна кількість форм контролю не перевищує 8 одиниць за один семестр, формами контролю є іспити та заліки. По завершенню кожного семестру відбувається аналіз результатів навчання та системно здійснюється оцінка задоволеності здобувачів ефективністю освітнього процесу з метою внесення змін із удосконалення ОП. Тижневе аудиторне навантаження складає: I семестр – 18 год., II-й – 18 год., III-й – 18 год. ЕГ дійшла висновку, що загальний обсяг освітньої програми та освітніх компонентів є коректним в контексті передбаченого обсягу аудиторних годин та часу самостійної роботи, реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Згідно з відомостями про самооцінювання підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти на ОП відбувається з використанням окремих її елементів. Впровадження елементів дуальної освіти при реалізації ОП відбувається відповідно до Положення про підготовку здобувачів освіти у Волинському національному університеті імені Лесі Українки з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти <https://is.gd/oRJ8vc>. Підґрунтям реалізації дуальної освіти є досвідченість Гаранта в межах проєкту Школа наставників дуальної форми здобуття освіти <https://is.gd/bUACgd> та наявна низка тристоронніх договорів та меморандумів про можливість реалізації дуальної форми навчання. Опанування елементів дуальної освіти було реалізовано у межах співпраці з «Волинське управління лісового та мисливського господарства» та АТ «Волиньгаз». ЕГ дійшла висновку, що на даній ОП існує підґрунтя для здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

1. Позитивною практикою даної ОП є наявність лабораторних занять з використанням сучасного українського програмного забезпечення з метою формування практичних професійних умінь. 2. Надання здобувачам можливостей для розвитку soft-skills реалізується через наявність Навчально-наукової лабораторії економіки, підприємництва та маркетингу та студентського наукового гуртка проблемної групи «Структурні зміни економіки природокористування та захисту довкілля в Україні».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

1. Недоліком є наявність тотожних освітніх компонентів, які знаходяться в різних циклах ОП – ОК1 та ОК14 та мають однакову кількість кредитів (2 кредити) та схожі СК; реалізуються протягом семестру. Рекомендація: на початок 2024-2025 навчального року проаналізувати наявні практики та збільшити обсяг переддипломної практики за рахунок нівелювання кредитів з ОК 14. 2. Незначним недоліком є представлені у межах даної ОП вибіркові компоненти, що висвітлюється різними переліками вибіркових навчальних дисциплін на сайт випускової кафедри <https://numl.org/OxE> та на сайті факультету економіки та управління <https://numl.org/OyI>. Рекомендація: на 01.01.2024 реалізувати єдиний перелік вибіркових навчальних дисциплін на сайті ЗВО. Рекомендації є досяжними

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

У ході роботи з критерієм 2, ЕГ дійшла до висновку, що ОП має достатній рівень відповідності за підкритеріями 2.1, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8, 2.9, що обумовлено узгодженістю зі Стандартом вищої освіти ОП та її ОК. За підкритеріями 2.2, 2.3, 2.4 спостерігається неповна узгодженість, адже наявні окремі неточності по формуванню ОК, наявним недоліком недоліком в процесі оприлюднення силабусів вибіркових дисциплін. В цілому є відповідність рівню В за критерієм 2 з недоліками, що не є суттєвими. Рекомендації ЕГ є досяжними.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому до ВНУ імені Лесі Українки знаходяться у відкритому доступі та розміщені на вебсайті <https://vstup.vnu.edu.ua/admission-rules-2023/>. Правила прийому затверджені рішенням Вченої ради ВНУ імені Лесі Українки протокол № 5 від 31.03.2023 р., зі змінами та доповненнями, внесеними наказом протокол № 9 від 07.07.2023 р. Правила прийому є чіткими, зрозумілими та не містять дискримінаційних положень, що було підтверджено під час он-лайн зустрічі зі здобувачами освіти. Процедура вступу та вимоги до вступників на ОП «Економіка довкілля і природних ресурсів» чітко прописано у «Правилах прийому», висвітлено інформацію про обсяги прийому та обсяги державного замовлення на навчання, строки та вартість навчання. Згідно із Правилами прийому вступник-бакалавр складає тест загальної навчальної компетентності, тест з іноземної мови, єдине фахове вступне випробування у вигляді предметного тесту з економіки та міжнародної економіки; вступник-магістр/спеціаліст може бути зарахований на основі фахового випробування з економіки та міжнародної економіки, іноземної мови та розгляду мотиваційного листа <https://is.gd/NI22jk>. Під час он-лайн спілкування здобувачі вищої освіти підтвердили наявну процедуру вступу на дану ОП. Програма фахового вступного випробування на ОП «Економіка довкілля і природних ресурсів» затверджена Головою приймальної комісії ВНУ імені Лесі Українки (протокол №12 від 03.04.2023р.) та розміщена у вільному доступі <https://numl.org/OB4>. Для зручності абітурієнтів в ЗВО діє Консультаційний центр для абітурієнтів <https://numl.org/OB5>. Проте в ОП «Економіка довкілля і природних ресурсів» в передумовах не вказано про можливість вступу на основі рівня магістр/спеціаліст на дану ОП <https://numl.org/OxF>. На сайті ЗВО у вкладці Приймальна комісія/магістратура/ОП «Економіка довкілля і природних ресурсів» не зазначено про можливість вступу на дану ОП на основі рівня магістр/спеціаліст <https://numl.org/OE4>. ЕГ дійшла висновку, що Правила прийому на навчання за освітньою програмою є зрозумілими та доступними.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Вступні випробування складаються з ЄВІ (тест загальної навчальної компетентності і тест з іноземної мови - англійської, німецької, французької, іспанської на вибір вступника) та ЄФВВ (предметний тест з економіки та міжнародної економіки), або вступного іспиту з іноземної мови у визначених випадках та фахового вступного випробування. Фаховий іспит проводиться у формі комп'ютерного тестування (20 завдань). Результати випробування оцінюються за шкалою від 100 до 200 балів. Вступник розв'язує 20 завдань, у Програмі фахового іспиту <https://numl.org/OB4> зазначений перелік відповідностей до рівня підготовки вступника. Мета вступного фахового випробування на програму підготовки фахівців освітнього ступеня «Магістр» ОП «Економіка довкілля і природних ресурсів» полягає у перевірці професійних компетенцій з провідних навчальних дисциплін, які вивчають студенти в межах навчального плану ОС «Бакалавр». ЕГ дійшла висновку, що, перелік тем, який представлений у програмі, дозволяє достатньою мірою врахувати особливості ОП, проте перевірка знань виключно саме у змістовній формі тестування не в повній мірі розкриє всі професійні компетенції вступників (оскільки програмою передбачається 20 тестових завдань та не зазначено скільки балів важить правильна відповідь).

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО регулюється Наказом МОН України «Про затвердження Примірного положення про академічну мобільність студентів вищих навчальних закладів України» №635 від 29.05.2013 р. <https://bit.ly/3kiM07z>, Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу ВНУ імені Лесі Українки <https://bit.ly/3TobG4t>, Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки <https://bit.ly/3Ua5l2m>, Положенням про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому

магістерському рівню у ВНУ імені Лесі Українки <https://is.gd/SoXXVt>. Вільний доступ до зазначених документів на вебсайті ВНУ імені Лесі Українки забезпечує доступність інформації для здобувачів вищої освіти. Практики застосування вказаних правил на ОП «Економіка довкілля і природних ресурсів» не було. ЕГ дійшла висновку, що правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО є чіткими і зрозумілими.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки <https://bit.ly/3Ua5I2m>, Положення передбачає чіткий порядок та процедуру визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та інформальній освіті як для обов'язкових та і для вибіркових ОК. Визнання результатів проходить з урахуванням тематики, обсягу вивчення, змістового наповнення ОК, які передбачені силабусом ОК. В силабусах ОК1, ОК5, ОК8, ОК9 не зазначено можливість врахування результатів неформальної освіти. У процесі он-лайн спілкування зі студентством було з'ясовано, що здобувачі обізнані про можливість участі у заходах, конференціях, програмах з можливістю подальшого зарахування як результат навчання у неформальній освіті. У ЗВО є успішні приклади зарахування результатів навчання, отриманих в неформальній освіті: в 2022/2023 н.р. було перезараховано здобувачам по 30 балів за модульну роботу з ОК «Соціальна та поведінкова економіка» за наявні результати навчального тренінгу «Школа особистої економіки» (формування навичок soft skills у частині фінансової та соціальної адаптації у суспільстві) на підставі сертифікатів науково-методичного семінару «Сучасні стратегії та інноваційні моделі надання соціальних послуг» (20 годин, 0,7 кредита ЄКТС) <https://numl.org/OB7>. ЕГ дійшла висновку, що правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті є чіткими, доступними, зрозумілими та дотримуються під час реалізації ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

1. Позитивною практикою ЗВО є регулярне інформування здобувачів даної ОП щодо можливостей неформальної освіти та правил визнання результатів, отриманих під час неформальної освіти; наявність успішних прикладів зарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. 2. НПП надають рекомендації щодо вибору курсів неформальної освіти для здобувачів шляхом поширення інформації про такі можливості на вебсайті ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

1. Недоліком ОП «Економіка довкілля і природних ресурсів» є неточність в передумовах, а саме не вказано можливість вступу на основі рівня магістр/спеціаліст на дану ОП, що також висвітлено на сайті. Рекомендація: при оновленні ОП навести дану можливість та оновити на 01.01.2024 р. сайт з урахуванням вступу на основі магістр/спеціаліст. 2. У Програмі фахового іспиту передбачено 20 тестових завдань та не зазначено скільки балів важить правильна відповідь 1 тестового завдання. Рекомендація: при оновленні Програми фахового іспиту на 2024-2025 навчальний рік в оцінювання результатів навести розбаловку тестових завдань. 3. В силабусах ОК1, ОК5, ОК8, ОК9 не зазначено можливість врахування результатів неформальної освіти. Рекомендація: при оновленні силабусів на 2024-2025 навчальний рік врахувати можливість визнання результатів, отриманих під час неформальної освіти. Рекомендації є досяжними.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

У ході роботи з критерієм 3, ЕГ дійшла до висновку, що ОП має достатній рівень узгодженості за підкритеріями 3.3-3.4, адже наявні чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання; правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Підкритерії 3.1-3.2 забезпечують неповну відповідність підкритеріям, тому що спостерігаються розбіжності у вимогах до вступу та ОП відповідно до Правил прийому наявних на сайті ЗВО, В цілому наявна відповідають рівню В за критерієм 3 з недоліками, що не є суттєвими. Рекомендації ЕГ є досяжними

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання сприяють досягненню заявлених в ОП цілей та програмних результатів навчання. Здобувачі вищої освіти та випускники в цілому задоволені формами та методами навчання та викладання, які базуються на принципах свободи та відповідають вимогам студентоцентрованого підходу. У ВНУ імені Лесі Українки освітній процес регламентований низкою положень <https://vnu.edu.ua/uk/normativno-pravova-baza>, зокрема Положення про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях <https://is.gd/SoXXVt>, Положення про порядок формування індивідуальної траєкторії навчання <https://numl.org/OCa>. В університеті реалізується можливість кожним здобувачем освіти обирати вибіркові компоненти у системі «ПС-Журнал успішності-Web», яка синхронізована з Каталогом вибіркових дисциплін. Здобувач має право обирати освітні компоненти, що запропоновані для інших освітньо-професійних програм і рівнів, або певну сертифікатну програму, яка реалізується в Університеті. Здобувачі зазначили, що форми та методи навчання і викладання базуються на принципах свободи і творчості та відповідають вимогам студентоцентрованого підходу, інформація підкріплена наявністю широко вибору вибіркових компонент ОПП та можливістю робити широкий вибір з дисциплін, можливістю обирати теми кваліфікаційних робіт та наукових керівників (результати опитування «Освіта очима студентів» <https://numl.org/OCb>. Комплексний аналіз ОП, навчально-методичного забезпечення освітніх компонентів ОП (було продемонстровано роботу в системі MOODLE за допомогою сервісу ZOOM), спілкування з фокус-групами: групи забезпечення ОП та здобувачів надали можливість експертам переконатися в наявності налагодженого зворотного зв'язку між інтересами, потребами, досвідом здобувачів та відповідними формами і методами викладання з боку викладачів. Принципи академічної свободи здобувачів забезпечуються вільним вибором освітньої траєкторії, постійним моніторингом через опитування здобувачів задоволеності методами навчання і викладання, можливості академічної мобільності та творчого, наукового розвитку. За ОП дозволяється неформальна освіта та інформальна освіта, що відповідає Положенню <https://numl.org/OCw>. У даному ЗВО відсутні випадки обмеження академічної свободи здобувачів вищої освіти та НПП, дисциплінарних заходів або звільнення внаслідок публічних заяв. ЕГ дійшла висновку, що форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Інформування здобувачів вищої освіти про освітній процес відбувається на першому навчальному тижні куратором; інформування здобувачів щодо специфіки освітньої компоненти - на першому навчальному занятті відповідно до силабусу навчальної дисципліни, що мається у вільному доступі за кожною ОК на сайті у каталозі освітніх програм та вибіркових освітніх компонентів <https://numl.org/Oyv> та на сайті кафедри <https://vnu.edu.ua/uk/chairs/pidpriemnictva-i-marketingu>. На сайті кафедри міститься вся необхідна інформація про навчальний процес, зокрема у вкладці «Магістратура 051 Економіка» містяться ОПП, Навчальні плани, Рецензії на ОП, Протоколи засідань робочої групи та стейкхолдерів, Витяги з протоколів засідань групи забезпечення, Силабуси освітніх компонентів, Презентації вибіркових освітніх компонентів, Сертифікат про акредитацію, Опитування (Результати публічного обговорення навчального плану та ОПП «ЕДПР»), Інше. Доступ до інформації постійний. Під час зустрічей з фокус-групами здобувачів вищої освіти та викладачів отримано підтвердження своєчасного інформування та відкритого доступу до інформації щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання по всіх освітніх компонентах нормативної та вибіркової частини ОП, також підтверджена інформація, що між студентами та викладачами кафедри відбувається постійна комунікація. ЕГ дійшла висновку, що учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Колектив кафедри гармонійно поєднує навчання та дослідження під час освітнього процесу. Основними формами імплементації дослідницької компоненти є: (1) функціонування навчально-наукової лабораторії економіки, підприємництва та маркетингу <https://numl.org/OCe>; (2) функціонування наукового гуртка та проблемної групи «Структурні зміни економіки природокористування та захисту довкілля в Україні» <https://numl.org/OCF> за результатами діяльності якого здобувачі беруть участь у конференціях, конкурсах наукових робіт, публікують свої доробки, перелік яких наводиться на сторінці кафедри у вкладці «Наукова робота». Для розвитку наукового потенціалу на факультеті функціонує Школа особистісної економіки <https://numl.org/OCd>. Бесіди з фокус-групами та аналіз документації кафедри надали підтвердження, що здобувачі активно беруть участь у науковому житті

кафедри, провадять наукову діяльність відповідно до власних інтересів в межах наукового напрямку роботи кафедри <https://numl.org/OCC>, беруть участь у конференціях, конкурсах. На кафедрі функціонують наукові гуртки під керівництвом НПП кафедри, і робота яких задокументована та представлена на сайті <https://numl.org/OCy>, <https://numl.org/OCz>, <https://numl.org/OCA>, <https://numl.org/OCB>). Також в університеті функціонує наукове товариство аспірантів та студентів numl.org/OCC, що сприяє науковій, винахідницькій та іншій творчій діяльності здобувачів. Освітня програма реалізується з елементами дуальної освіти <https://numl.org/OCx>, зокрема маються тристоронні договори про впровадження дуальної форми здобуття освіти у ВНУ імені Лесі Українки numl.org/OCd. Кафедра співпрацює з Торгово-промисловою палатою, Волинським обласним управлінням лісового та мисливського господарства, ПАТ «СКФ Україна», АТ «Оператор газорозподільної системи «Волиньгаз», ТОВ «Богдан-Авто Луцьк», ТОВ «Волинь морепродукти плюс» та іншими, договори з якими у відкритому доступі numl.org/OCe. ЕГ дійшла висновку, що кафедра забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Силабуси навчальних компонентів оновлюються відповідно до змін ОП. Оновлені силабуси затверджуються на засіданні кафедри та погоджуються гарантом відповідно до Пояснювальної записки до складання силабусу освітнього компонента <https://numl.org/OD6>. Всі силабуси ОПП-2023 затверджені у червні та серпні 2023 року, містять сучасні рекомендовані джерела для опанування здобувачами українською та іноземною мовою з відповідними електронними посиланнями, що сприяє їх пошуку у мережі Інтернет. На зміст ОП мають вплив здобувачі через анонімне анкетування щодо якості освіти ОП 2023 <https://numl.org/OD7>. Аналіз документації самооцінювання, бесіди з фокус-групами викладачів, студентів, роботодавців підтверджують інформацію щодо оновлення змісту освіти відповідно до вимог сучасності. До занять залучаються викладачі-практики; лекції проводять представники роботодавців. (Договори про співпрацю з роботодавцями містяться за посиланням <https://numl.org/OCd>). На вимогу сучасності до освітніх компонент розробляються електронні курси на платформі MOODLE та MS Teams, що доповнюють очне навчання. Застосування сучасних практик у навчальному процесі підтверджується виданням монографій викладачами <https://numl.org/OCf>. Маються розбіжності щодо оформлення силабусу, наприклад силабус з вибіркового компонента «Прикладна економетрика» <https://numl.org/OD2> відрзняється за наповненням та доступом порівняно з вибірковою компонентом «Глобальні ринки та конкуренція» <https://numl.org/OD3>, «Мікроекономічний аналіз» <https://numl.org/OD4>, що унеможливує оцінити зміст дисципліни та її відповідність сучасним науковим досягненням та практикам у сфері економічної науки. На думку ЕГ наявна часткова відповідність підкритерію через розбіжності оформлення силабусів. Рекомендовано до 1 січня 2024 року привести всі силабуси у відповідність до Пояснювальної записки до складання силабусу освітнього компонента.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інтернаціоналізація навчання, викладання та проведення наукових досліджень здійснюється на основі нормативної документації, що міститься на сайті, зокрема щодо Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022-Положення_акад.-моб._оновлене.pdf, На підставі укладених угод ВНУ імені Лесі Українки про міжнародну академічну мобільність партнерами кафедри є: Вища школа менеджерських кадрів (м. Конін, Республіка Польща) договір про співпрацю (23.02.2022 р.), Гуманітарно-природничий університет ім. Яна Длугоша (м. Ченстохова, Республіка Польща) – угода про співпрацю (06.07.2021 р.), Вища Школа Економіки та Інновацій (м. Люблін, Республіка Польща) – угода про науково-дидактичну співпрацю (10.10.2019 р.), Вища школа фінансів та управління (м. Варшава, Республіка Польща) – угода про співпрацю, Університет інформаційних технологій та управління (м. Жешув, Республіка Польща) – меморандум про взаєморозуміння (26.12.2022 р.), Університет Миколи Коперніка (м. Торунь, Польща) – меморандум про співробітництво (22.01.2021 р.), Університет Марії Кюрі-Склодовської (м. Люблін, Польща) – меморандум про міжуніверситетське співробітництво (18.11.2021 р.) Співпраця кафедри представлена в соціальних мережах URL: <https://www.facebook.com/groups/289331115839561/permalink/715692296536772/>. В університеті функціонує відділ міжнародних зв'язків <https://vnu.edu.ua/uk/viddil-mizhnarodnykh-zv'yazkiv>. Викладачі кафедри активно беруть участь у міжнародних проектах, стажуваннях <https://numl.org/OCg>. У ВНУ імені Лесі Українки діє програма «Гостьовий професор», відповідно до якої на освітніх програмах задіяні НПП університетів-партнерів <https://numl.org/OCb>. Реалізується програма «Подвійний диплом», що започаткована у 2013 році <https://numl.org/OCi>. Планується міжнародна мобільність здобувачів та НПП ОПП відповідно до гранту KA171-HEd (Mobility of higher education students and staff supported by external policy funds. Foundation for the Development of the Education System) на 2023-2024 за ініціативи Університету інформаційних технологій та менеджменту у Жешуві. НПП публікують свої наукові здобутки в іноземних журналах, мають профілі Google Scholar, ORCID, WoS, Scopus. ЕГ дійшла висновку, що навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти, та обґрунтовано відповідає оцінці В.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Використання іноземного досвіду на прикладі практики «Гостьовий професор», активна робота зі стейкхолдерами, проведення занять викладачами-практиками, роботодавцями, реалізація елементів дуальної освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Наявні розбіжності щодо оформлення силабусу, наприклад, силабус з вибіркового компонента «Прикладна економетрика» відрізняється за наповненням та доступом порівняно з вибірковою компонентом «Глобальні ринки та конкуренція», «Мікроекономічний аналіз», що унеможливило оцінити зміст дисципліни та її відповідність сучасним науковим досягненням та практикам у сфері економічної науки. Рекомендації: універсалізувати силабуси за структурою змістовного наповнення, а саме до 1 січня 2024 року привести всі силабуси у відповідність до Пояснювальної записки до складання силабусу освітнього компонента.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

У ході роботи з критерієм 4, ЕГ дійшла висновку, що ОПП має достатній рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 4.1 - 4.5 та відповідає рівню В. На думку ЕГ наявна часткова відповідність підкритерію 4.4 через розбіжності оформлення силабусів. Рекомендовано до 1 січня 2024 року привести всі силабуси у відповідність до Пояснювальної записки до складання силабусу освітнього компонента. Рекомендації є досяжними.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

У Положенні про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти ВНУ імені Лесі Українки <https://numl.org/ODu>, зокрема у п. 3.2 зазначено, що контрольними заходами у ВНУ імені Лесі Українки є поточний та підсумковий контроль. Під час проведення практичних (семінарських) та лабораторних занять здійснюється поточний контроль, а підсумковий (семестровий) контроль здійснюється у формі модульного контролю, семестрового заліку та екзамену, атестації. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів є різноманітними та прописані в силабусах освітніх компонентів, що є у вільному доступі на сайті ВНУ імені Лесі Українки <https://numl.org/OE3> та на вебсторінці факультету економіки та управління <https://numl.org/OyI>. ЕГ відмічає, що перелік вибірових дисциплін та відповідно силабусів до них відрізняється на даних сторінках, й на сторінці факультету економіки та управління не відкриваються силабуси дисциплін вільного вибору <https://numl.org/OKe>. Силабуси ОК розробляються за затвердженою Пояснювальною запискою до складання силабусу освітнього компонента <https://numl.org/OE5>. Силабуси розроблено за вимогами щодо розподілу балів, зокрема за ОК «Міжнародні стандарти у сфері природокористування», «Регіональна економічна політика у сфері природокористування», «Управління ризиками у сфері природокористування»; проте деякі силабуси містять неточності, а саме в ОК 12 форма підсумкового контролю не відповідає формі підсумкового контролю за ОП, а в силабусі вибіркової освітньої компоненти «Соціальна відповідальність у сфері природокористування» зазначено, що формою підсумкового контролю є екзамен. Інформація щодо форм контролю та критеріїв оцінювання навчальних досягнень надається здобувачам шляхом інформування щодо поточного та підсумкового контролю, доступу до освітньої програми, навчального плану, силабусів та розкладу. Під час зустрічі зі здобувачами (Зустріч 4) інформація щодо чіткості, зрозумілості механізму оцінювання знань була підтверджена. Інформація про критерії оцінювання та вимоги до опанування навчального матеріалу доводяться до здобувачів на початку вивчення курсу дисципліни. Оцінювання знань, умінь і навичок здобувачів здійснюється за 100-бальною шкалою з переведенням в лінгвістичну шкалу. Максимальна кількість балів за поточний контроль з ОК, де форма контролю екзамен, становить 40 балів, де форма контролю залік – 100 балів. ЕГ дійшла висновку, що форми контрольних заходів є різноманітними й дозволяють встановити рівень сформованості компетентностей здобувачів та перевірити досягнення ПРН.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Атестація здобувачів вищої освіти ОП «Економіка довкілля і природних ресурсів» здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи та регламентована Положенням про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у ВНУ імені Лесі Українки <https://numl.org/ODt> – п. 7; Положенням про державну екзаменаційну комісію щодо атестації осіб, які здобувають перший (бакалаврський) та другий (магістерський) рівні освіти <https://numl.org/ODw>, Стандартом вищої освіти <https://numl.org/ODC>. Виконання кваліфікаційної роботи передбачає систематизацію, закріплення та поглиблення теоретичних і практичних знань, формування навичок застосування цих знань під час розв'язання конкретних практичних, науково-методичних і науково-технічних задач; розвиток навичок самостійної науково-дослідної роботи й оволодіння методикою теоретичних, експериментальних та науково-практичних досліджень, використаних під час виконання кваліфікаційної роботи; набуття досвіду з аналізу отриманих результатів досліджень, формулювання нових висновків і положень, набуття досвіду з їх прилюдного захисту. Для здобувачів вищої освіти у Положенні про випускні кваліфікаційні роботи (проекти) <https://numl.org/ODD> наведено інформацію щодо порядку написання, процедури захисту та оцінювання кваліфікаційних робіт. У силабусі ОК 17 зазначаються структура ОК; зміст основних етапів кваліфікаційної роботи; вимоги до структури, змісту, оформлення; політика оцінювання та значення індексу унікальності; шкала оцінювання; рекомендована література та Інтернет-ресурси. За словами гаранта ОП, з метою запобігання академічній недоброчесності, тематика кваліфікаційних робіт кожного року оновлюється та всі кваліфікаційні роботи проходять процедуру перевірки на дотримання вимог академічної доброчесності за допомогою сервісу StrikePlagiarism. Відповідно до Стандарту вищої освіти <https://numl.org/ODC> кваліфікаційна робота має бути оприлюднена на офіційному сайті або в репозитарії закладу вищої освіти. У Відомостях самооцінювання зазначено, що кваліфікаційні роботи зберігаються у електронному фонді кваліфікаційних робіт бібліотеки ЗВО, проте на зустрічі 9 в.о. директора бібліотека ВНУ імені Лесі Українки не підтвердила цю інформацію, зазначивши, що у фонді бібліотеки зберігаються лише паперові роботи. На резервній зустрічі ЕГ дізналася, що електронні версії кваліфікаційних робіт зберігаються в електронному фонді кафедри в системі StrikePlagiarism. ЕГ дійшла висновку, що форма атестації здобувачів вищої освіти відповідає стандарту вищої освіти.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедуру проведення контрольних заходів ЗВО регламентує Положення про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у ВНУ імені Лесі Українки <https://numl.org/ODt>, Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти ВНУ імені Лесі Українки <https://numl.org/ODu>, Положення про організацію і проведення поточного і підсумкового контролю у формі комп'ютерного тестування у ВНУ імені Лесі Українки <https://numl.org/ODv>, Положення про державну екзаменаційну комісію щодо атестації осіб, які здобувають перший та другий рівні освіти <https://numl.org/ODw> тощо. Спілкуючись з фокус-групами ЕГ встановила, що критерії та форми оцінювання, а також види робіт у межах ОК, політика академічної доброчесності прописані у силабусах, які розміщено у Moodle та на сторінці Профілю ОП <https://numl.org/OyV> й доводяться до відома здобувачів на початку вивчення ОК. Інженерка відділу технічних засобів навчання під час резервної зустрічі продемонструвала наповнення курсів ОК1 та ОК7: силабуси ОК, критерії оцінювання, перелік літератури, лекції, завдання для практичних та самостійних робіт, питання до екзамену, завдання для МКР, відеоматеріали. Гарант пояснила, що наразі відбувається очне навчання й електронні матеріали є доповненням до нього. Щодо врегулювання конфліктних ситуацій під час оцінювання здобувачів, то здобувач має право на письмове звернення до завідувача кафедри/декана/проректора/ректора ЗВО, після чого відбувається формування комісії та прийняття рішення протягом 10 днів. Якщо здобувач не погоджується з оцінюванням, він має право подати скаргу деканові ФЕУ, який створює апеляційну комісію з повторного складання іспиту (заліку). Здобувачі мають право на повторне складання екзаменів та заліків з кожного ОК не більше двох разів: перший раз викладачеві, другий – комісії, (п. 5 <https://numl.org/ODu>; п. 6 <https://numl.org/ODt>). Об'єктивність атестації досягається призначенням Голови ЕК з числа провідних фахівців, яким не може бути працівником підрозділу, у якому створюється комісія. Обов'язки, права та відповідальність НПП та здобувачів, а також порядок дій та контролю за дотриманням вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів здійснюється відповідно до Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій <https://numl.org/OyV> та Положення про запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у ВНУ імені Лесі Українки <https://numl.org/ODx>. Відповідно до Положення <https://numl.org/ODw>, здобувачі, які не захистили кваліфікаційні роботи у затверджений термін, мають право на повторну атестацію в наступний термін роботи ЕК протягом 3-ох років після закінчення закладу вищої освіти. В університеті наявна процедура оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів, але між учасниками ОП не виникало таких випадків. ЕГ дійшла висновку, що у ЗВО визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів та послідовно дотримуються під час реалізації ОП.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

У ВНУ імені Лесі Українки сформовано нормативно-правову базу щодо політики, стандартів та процедур дотримання академічної доброчесності: Кодекс академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки <https://numl.org/OyS>, який встановлює загальні засади, цінності, принципи, настанови та правила поведінки осіб, які працюють та навчаються в Університеті; Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників ВНУ імені Лесі Українки <https://numl.org/Oz0>; Положення про Комітет з етики наукових досліджень ВНУ імені Лесі Українки <https://numl.org/ODh>, який затверджено з метою імплементації та контролю дотримання етичних принципів і норм проведення наукових досліджень. Інформаційні матеріали щодо академічної доброчесності (Кодекс академічної доброчесності, Academic Integrity and Quality Initiative, новини, нормативно-правова база, річні звіти) представлені на сайті ВНУ імені Лесі Українки у вкладці «Академічна доброчесність» <https://numl.org/ODi>. У ВНУ імені Лесі Українки діє Комітет з етики наукових досліджень <https://numl.org/ODh>, який створено для моніторингу дотримання принципів, зазначених у Кодексі академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки, та відповідно до п.6.1. наділяється правом одержувати та розглядати заяви щодо порушення Кодексу академічної доброчесності та надавати пропозиції адміністрації університету щодо накладання відповідних санкцій. Політика і стандарти дотримання академічної доброчесності висвітлено у силабусах, про що підтвердили учасники фокус-груп (зустрічі 3, 4). Інформацію про недопущення проявів академічної недоброчесності, а також політику, стандарти і процедуру дотримання академічної доброчесності у ВНУ імені Лесі Українки доводять до відома здобувачів вищої освіти куратори, наукові керівники практик та кваліфікаційних робіт. Перевірка кваліфікаційних робіт (тематика робіт щорічно оновлюється) на предмет унікальності здійснюється з використанням сервісу StrikePlagiarism <https://numl.org/ODm>; <https://numl.org/ODn> відповідальною особою. Під час резервної зустрічі ЕГ переглянула звіт сервісу StrikePlagiarism щодо перевірки кваліфікаційної роботи на плагіат, відсоток рівня унікальності якої знаходиться у межах, визначених силабусом ОК 17. ВНУ імені Лесі Українки був учасником проекту Ініціатива академічної доброчесності, у ЗВО проходив Тиждень академічної доброчесності з 24 по 28 квітня 2023 р. <https://numl.org/ODo>. ЕГ дійшла висновку, у що ВНУ імені Лесі Українки визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

1. Врегульовані процедури та способи запобігання та врегулювання конфлікту інтересів і конфліктних ситуацій. 2. Позитивною практикою ВНУ імені Лесі Українки є популяризація академічної доброчесності шляхом проведення Тижнів академічної доброчесності; у ЗВО діє Комітет з етики наукових досліджень, який створено з метою здійснення моніторингу дотримання принципів, зазначених у Кодексі академічної доброчесності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Форма підсумкового контролю, зазначена у силабусі за ОК 12 не відповідає формі підсумкового контролю за ОП, а в силабусі вибіркової ОК «Соціальна відповідальність у сфері природокористування» формою підсумкового контролю є екзамен. Рекомендація: на початок 2024-2025 навчального року привести у відповідність до нормативно-правової бази ВНУ імені Лесі Українки форми контролю та критерії оцінювання зазначених освітніх компонентів. Рекомендації є досяжними.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Зважаючи на сильні сторони за критерієм 5 (врегульовані процедури та способи запобігання й врегулювання конфлікту інтересів і конфліктних ситуацій; дотримання політики академічної доброчесності) та незначні недоліки (невідповідність форм контролю окремих освітніх компонентів ОП), ЕГ встановлено, що дана ОП узгоджена із якісними характеристиками за підкритеріями 5.2-5.4, частково узгоджена за підкритерієм 5.1 (з незначними недоліками). Зважаючи на сильні сторони за критерієм 5, а також на незначні недоліки, ЕГ дійшла висновку, що ОП за критерієм 5 відповідає рівню «В».

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Всі НПП підтвердили, що конкурсний добір здійснюється із врахуванням професіоналізму у відповідності до вимог ЗУ «Про освіту», «Про вищу освіту» та затвердженого Положення про порядок проведення конкурсного відбору на заміщення вакантних посад НПП <https://numl.org/OCV>. ЕГ відмічає кваліфікацію викладачів задіяних до реалізації даної ОП, зокрема їх публікаційну активність, зокрема у виданнях які входять до міжнародних наукометричних баз <https://numl.org/OCW>. Разом з тим, НПП активно беруть участь у міжнародних конференціях та міжнародних тренінгах підвищення кваліфікації <https://numl.org/OCX>, мають профілі Google Scholar, ORCID, WoS, Scopus. Також кваліфікація викладачів підтверджується наявністю сертифікатів підвищення кваліфікації <https://numl.org/OCR> та відповідністю до п.38 ліцензійних умов. ЕГ дійшла висновку, що професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Під час зустрічі з групою забезпечення ОПП було відзначено чіткість, прозорість та зрозумілість процедури конкурсного відбору. Під час спілкування з представниками студентського самоврядування було підтверджено залучення здобувачів вищої освіти до процедури конкурсного відбору на етапі обговорення кандидатур на заміщення посад науково-педагогічних працівників на загальних зборах трудового колективу, у роботі яких можуть брати участь виборні представники з числа студентів, та на етапі обрання на посаду як члени Вченої ради ВНУ імені Лесі Українки. Представники студентського самоврядування підтвердили, що вони є повноцінними членами Вченої ради інституту та Вченої ради Університету. Процедура конкурсного відбору відповідає Положенню про проведення конкурсного відбору <https://numl.org/OCV>. ЕГ дійшла висновку, що процедури конкурсного добору викладачів є прозорими, відповідають нормативній базі університету і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми. Щодо рекомендацій з удосконалення конкурсного відбору, то слід в Положенні прописати участь здобувачів на всіх рівнях конкурсного відбору НПП, що відповідатиме студентоцентрованому підходу забезпечення якості вищої освіти. Рекомендація є досяжною до 1 січня 2024 року

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Під час зустрічі з роботодавцями було підтверджено те, що для організації та реалізації освітнього процесу за ОП гарант та викладачі плідно співпрацюють зі стейкхолдерами для покращення якості освітнього процесу, що підтверджується рецензіями стейкхолдерів АТ «Волиньгаз», ГО «Європейський аналітичний центр», д.е.н., проф. Голян В.А., Одеського державного екологічного університету, д.е.н., проф. Губанова О.Р., Інституту агроєкології і природокористування НААН, д.е.н., проф. Дребот О., ДП «Ліси України», Поліського лісового офісу, Одеського національного технологічного університету, д.е.н., проф. Лагодієнко В.В., ТОВ «Укренержи Імпекс», ТОВ «Інститут земельних відносин та охорони навколишнього середовища», д.е.н., проф. Шворак А.М., випускників ОП АТ «Волиньгаз», ФОП Панасюк, здобувача А. Поліщук. Також проведення занять із залученням стейкхолдерів, зокрема проведення відкритого заняття з головним спеціалістом Національної служби посередництва та примирення Волинської області Оленою Середюк <https://numl.org/OCZ> з представниками страхової компанії «StarLife» Нетечею О. та Бондаруком В. <https://numl.org/OD1>. Разом з тим, позитивним є той факт, що між ВНУ імені Лесі Українки і підприємствами підписуються угоди про співпрацю, зокрема СКФ Україна <https://numl.org/OCd>. ВНУ імені Лесі Українки бере участь у заходах працевлаштування здобувачів, зокрема «Ярмарок вакансій» <https://numl.org/OCy>, що дозволяє роботодавцям оцінити якість здобувачів, а здобувачам оцінити свої перспективи на ринку праці. ЕГ дійшла висновку, що заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

В університеті функціонує практика «Гостьовий професор», відповідно до якої до навчальних занять залучаються іноземні НПП, також зустріч з фокус-групами, вивчення звіту самооцінювання та інформаційних джерел ВНУ імені Лесі Українки підтверджують залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців. Зокрема проведення відкритого заняття з головним спеціалістом Національної служби посередництва та примирення Волинської області Оленою Середюк <https://numl.org/OCZ> з представниками страхової компанії «StarLife» Нетечею О. та Бондаруком В. <https://numl.org/OD1>, онлайн-лекція професора

Університету Лафбора (Великобританія), запрошеного дослідника Севільї (Іспанія), професора ЛНТУ (Україна) Оксани Ляшенко <https://numl.org/OCU>, лекція «Personal Brand and Academic Integrity (Персональний бренд та академічна доброчесність)» від професора Denise Hawkes з Anglia Ruskin University (Великобританія) (новина від 20.10.2023 <https://numl.org/ODb>). ЕГ дійшла висновку, що заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Викладачі підтвердили, що керівництво закладу їх мотивує, різними формами заохочення, приймати активну участь конференціях та будь-яких активностях щоб підвищувати свою кваліфікацію. Найпоширенішими різновидами підвищення кваліфікації є навчання за програмою підвищення кваліфікації та стажування, чому сприяють відповідні інституції ВНУ імені Лесі Українки <https://numl.org/OCS>, <https://numl.org/OCT>, інститут безперервної освіти <https://numl.org/OCO>. Процес підвищення кваліфікації передбачає: удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей у межах професійної діяльності; набуття додаткового досвіду у межах спеціальності та/або займаної посади; формування та розвитку управлінської, комунікаційної компетентностей тощо. Сертифікати викладачів про підвищення кваліфікації наведені за посиланням <https://numl.org/OCR>. На факультеті функціонує спеціалізована вчена рада Д 32.051.06 з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук, що також сприяє підвищенню якості НПП ОП. ЕГ дійшла висновку, що заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Викладачі підтвердили, що керівництво закладу їх мотивує, різними формами заохочення, приймати активну участь конференціях та будь-яких активностях щоб підвищувати свою кваліфікацію. Зокрема в університеті діє система рейтингування НПП <https://numl.org/OCQ> за сумою здобутків у професійній діяльності <https://numl.org/OCR>, відповідно до якого відбувається матеріальне преміювання та нематеріальне стимулювання розвитку викладачів, зокрема за публікації, що індексуються у наукометричних базах даних WoS та Scopus. Найпоширенішими різновидами підвищення кваліфікації є навчання за програмою підвищення кваліфікації та стажування. Процес підвищення кваліфікації передбачає: удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей у межах професійної діяльності; набуття додаткового досвіду у межах спеціальності та/або займаної посади; формування та розвитку управлінської, комунікаційної компетентностей тощо. У структурі ВНУ імені Лесі Українки діє Навчально-науковий інститут неперервної освіти <https://numl.org/OCO>, який займається процесом організації підвищення кваліфікації НПП спільно з відділом міжнародних зв'язків, навчально-методичним відділом забезпечення якості вищої освіти <https://numl.org/OBR>. Наявна «Школа гарантів» є позитивною практикою ЗВО. ЕГ дійшла висновку, що ВНУ імені Лесі Українки стимулює розвиток викладацької майстерності

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Підсумовуючи, аналіз людських ресурсів ЕГ підтверджує високий рівень відповідності академічної та професійної кваліфікації науково-педагогічного персоналу тим освітнім компонентам, які вони забезпечують на ОП. До сильних сторін слід віднести публікаційну активність НПП, підписані взаємні договори про співпрацю із значною кількістю роботодавців, функціонування спеціалізованої вченої ради; позитивними практиками вважаємо функціонування «Школи гарантів», преміювання за результатами рейтингу здобутків НПП, що стимулює і сприяє розвитку професійності та викладацької майстерності. Взірцевих та інноваційних практик не виявлено.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабкі сторони та суттєві недоліки не виявлені. Разом з тим рекомендовано для покращення якості вищої освіти в університеті за п.6.2 щодо конкурсного відбору: слід в Положенні про проведення конкурсного відбору додати пункт участь здобувачів на всіх рівнях конкурсного відбору НПП, що відповідатиме студентоцентрованому підходу забезпечення якості вищої освіти. Рекомендація є досяжною до 1 січня 2024 року

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

У ході роботи з критерієм 6, ЕГ дійшла до висновку, що ОПП має достатній рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 6.1 - 6.6. та відповідає рівню В. Слабкі сторони та суттєві недоліки не виявлені. Взірцевих та інноваційних практик не виявлено. Разом з тим рекомендуємо для покращення якості вищої освіти в університеті за п.6.2 щодо конкурсного відбору додати в Положенні про проведення конкурсного відбору пункт про участь здобувачів на всіх рівнях конкурсного відбору НПП, що відповідатиме студентоцентрованому підходу забезпечення якості вищої освіти. Рекомендація є досяжною до 1 січня 2024 року.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ в дистанційному режимі оглянула наявну у ВНУ імені Лесі Українки МТБ, інфраструктуру та інформаційні ресурси для реалізації ОП. Навчальним простором даної ОП є корпус G (Навчальний корпус №7), у якому для проведення занять передбачено аудиторії 2-4 поверхів. Освітнім процесом передбачено використання навчальних аудиторій з переносним мультимедійним обладнанням; комп'ютерного класу (ауд. G 302); ННЛ (ауд. G 315), яка обладнана мультимедійним проектором. Гарант та учасники освітнього процесу, задіяні у зустрічі щодо огляду МТБ продемонстрували навчальний простір з усім необхідним обладнанням для навчання й комунікації, зони відпочинку, показали гардероб, а також їдальню, яка знаходиться за 30 м від корпусу. Здобувачі даної ОП можуть користуватися всіма наявними матеріально-технічними ресурсами навчальних корпусів ЗВО, навчально-бібліотечного корпусу №8 (Н), Центру інноваційних технологій та комп. тестування (6 комп. класів із відеозв'язком (програмне забезпечення - <https://numl.org/OAM>); здобувачі мають можливість проживати у гуртожитку, займатися в спортивно-оздоровчому комплексі, на стадіонах й спортивних майданчиках. Навчально-методичне забезпечення для здобувачів (лекційні матеріали; практичні роботи; завдання для самост. роботи) розміщується на навчальній платформі Moodle <https://moodle.vnu.edu.ua/>. Ознайомитися з навч.-метод. забезпеченням здобувачі також можуть у репозитарії бібл. фонду. На резервній зустрічі ЕГ переглянула наповнення ОК1 та ОК 7. Під час перегляду Moodle встановлено невідповідність назви ОК 1 в Moodle (Методологія наукових досліджень в галузі) назві ОК в ОП (Методологія та організація наукових досліджень в галузі). Здобувачі отримують безкоштовний доступ до пакетів MSOffice 365 та сервісів Google. Програмними продуктами, які вивчають здобувачі даної ОП є Дебет:Плюс, Master:Бухгалтерія, ERP-система Odoо. Здобувачі ОП, академічний персонал та адміністрація користуються ліцензованими програмними продуктами, зокрема одним з яких є система електронного розкладу <https://numl.org/OAN>. Бібліотека ЗВО <https://numl.org/OAI> має паперовий та електронний репозитарій, абонемент, читальні зали, конференц-зал. Нові надходження літератури щодо даної ОП останній раз відбулося орієнтовно 2 роки тому. Фонд бібліотеки має достатнє наповнення науково-методичними джерелами для реалізації даної ОП. У бібліотеці діє Інформаційний центр ЄС з метою розповсюдження інформації щодо академічної мобільності. Для учасників ОП забезпечено відкритий доступ Е-ресурсів ВНУ імені Лесі Українки: до електронного каталогу <https://numl.org/OAO>; репозитарію <https://numl.org/OAP>; наукової періодики ЗВО <https://numl.org/OAQ>, баз даних <https://numl.org/OAR> та ін. Силабуси доступні на сторінці університету <https://numl.org/Ouv>, на сторінці кафедри <https://numl.org/OAK>. В університеті встановлено ряд апаратів швидкого друку для того, щоб здобувачі могли робити копії, здійснювати дистанційний друк своїх наукових робіт.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Зіставлення даних, отриманих під час зустрічей з учасниками фокус-груп та результати аналізу дають підстави стверджувати, що учасники освітнього процесу мають право на безоплатне користування матеріально-технічним забезпеченням університету, фондами бібліотеки, базами даних, програмним забезпеченням, Wi-Fi. У разі оголошення сигналу повітряної тривоги учасники освітнього процесу мають можливість перебувати в укритті та продовжувати освітній процес. Здобувачі безоплатно можуть користуватися інформаційними ресурсами бібліотеки; послугами психолога; лекційними матеріалами, завданнями для практичних та самостійних робіт з окремих дисциплін навчальної платформи Moodle. ЕГ побачила наповнення ОК 1 та ОК 7 на резервній зустрічі. Навчально-методичним відділом забезпечення якості вищої освіти проводиться опитування «Освіта очима студентів» <https://numl.org/OAU> щодо рівня забезпечення навчально-методичними матеріалами. За результатами анкетування встановлено, що 86,3% опитаних відповіли позитивно на питання доступності підручників, навчальних посібників, рекомендацій, методичних вказівок, конспекту лекцій тощо в електронній та друкованій формах, 10,4% опитаних було важко відповісти, а 3,3% відповіли, що не були доступними вищезазначені матеріали. На питання щодо відповідності освітнім потребам здобувачів комп'ютерного забезпечення освітнього процесу 66,3% опитаних відповіли «так», 24% – «важко відповісти», а 9,6% надали відповідь «ні». ЕГ дійшла висновку, що учасники освітнього процесу мають безоплатний доступ до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької діяльності та наукових досліджень в межах ОП.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Перегляд матеріально-технічної бази в режимі онлайн, ознайомлення з матеріалами Відомостей про самооцінювання ОП дозволили ЕГ встановити, що стан аудиторій навчального корпусу №7, в яких здійснюється підготовка здобувачів ОПП «Економіка довкілля і природних ресурсів» відповідає правилам протипожежної безпеки та безпечного навчання в умовах воєнного стану. В об'єктах інфраструктури ВНУ імені Лесі Українки наявні схеми евакуації, напрями руху до основного, запасних виходів та укриттів, у чому під час огляду матеріально-технічної бази пересвідчилася ЕГ. В умовах воєнного стану під час оголошення сигналу повітряної тривоги учасники освітнього процесу мають можливість перебувати в укритті, яке знаходиться у підвальному приміщенні корпусу G. В ауд. G-3 укриття є критичний запас їжі та води, аптечка. Аудиторії підвального приміщення у разі тривоги використовуються як навчальні аудиторії для проведення занять. У підвальному приміщенні наявні вогнегасники. В університеті створено відділ охорони праці <https://numl.org/OAV>. Основні завдання, функції, права працівників відділу ОП, а також організація роботи відділу ОП регулюються Положенням про відділ охорони праці ВНУ імені Лесі Українки. На сторінці університету у вкладці «Відділ охорони праці» розміщено методичні рекомендації «Організація безпечного освітнього середовища в умовах воєнного стану» з порадами щодо алгоритму дій учасників освітнього процесу під час загрози чи виникнення надзвичайних ситуацій воєнного характеру. До створення безпечного освітнього середовища долучена Студентська рада університету <https://numl.org/OAW>. У ЗВО функціонує відділ молодіжної політики та соціальної роботи <https://numl.org/OAY>. Наданням психологічних, анонімних консультацій здобувачам та працівникам університету, проведенням психологічних тренінгів займається практичний психолог. На зустрічі з практичним психологом розповіла про напрями роботи відділу молодіжної політики та соціальної роботи. Для здобувачів, які мають статус внутрішньопереміщеної особи фахівцями відділу проводяться зустрічі, надається психологічна підтримка, психологічні розваги. Медична сестра Реабілітаційної клініки університету дбає про здоров'я здобувачів, і у разі необхідності учасники освітнього процесу можуть отримати медичну допомогу. Здобувачам вищої освіти надається можливість проживати у гуртожитках, стан та умови якого ЕГ переглянула під час огляду матеріально-технічної бази. В університеті проводяться опитування здобувачів «Освіта очима студентів», серед питань якого у блоці соціального самопочуття студента є питання безпеки освітнього середовища. Серед опитаних 65,9% зазначили, що розуміють під цим наявність укриття у навчальному корпусі (гуртожитку). ЕГ дійшла висновку, що освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

ЗВО забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОП, підтвердженням чого є спілкування ЕГ зі здобувачами, органами студ. самоврядування, адміністрацією ЗВО, академічним персоналом, фахівцями структурних підрозділів університету, які забезпечують різні види підтримки. Освітня та консультативна підтримка реалізується через комунікації НПП зі здобувачами під час навчальних занять. Інформаційна та організаційна підтримка здійснюється через деканат або сторінку факультету (оприлюднення електронного розкладу занять <https://numl.org/OAN>, надання інформації щодо розкладу занять, секцій <https://numl.org/Ozu>, кафедру та структурні підрозділи університету, органи студентського самоврядування. Соціальна підтримка здійснюється відділом молодіжної політики та соціальної роботи, механізми здійснення якої регламентовані Положенням про соціальну політику ВНУ імені Лесі Українки <https://numl.org/OAZ>. Соціальна підтримка здобувачів реалізується через отримання академічних та соціальних стипендій <https://numl.org/OBo>. Соціальну підтримку також забезпечують органи студентського самоврядування <https://numl.org/OB1>, які сприяють реалізації потреб здобувачів, захищають їх права та інтереси. Консультативно-інформаційну та організаційну допомогу здобувачам надає куратор. Практичний психолог відділу молодіжної політики та соціальної роботи на безоплатній основі проводить анонімні консультації для здобувачів, та зустрічі, на яких вчить здобувачів як допомогти собі, своїм рідним і близьким, а також як зберегти фізичне та психологічне здоров'я в умовах війни, проводить зустрічі на тему «Психологія пошуку роботи», тренінг «Співбесіда на роботу моєї мрії». Блок 4 опитування «Освіта очима студентів» має назву «Соціальне самопочуття студента: консультативна підтримка, безпека освітнього середовища, участь у заходах студентського самоврядування» містить питання про консультативну підтримку здобувачів: 47,8% опитаних стверджують, що викладачі систематично проводять консультації; 42,5% - викладачі проводять консультації на прохання; 32,1%-отримують консультативну підтримку від куратора, 27,5% усю необхідну інформацію знаходять в Інтернеті, для 17,1% опитаних найкращою є інформаційна та консультативна підтримка одногрупників <https://numl.org/OAT>. У межах блоку 4 питання стосуються соціальної підтримки: 39,8% опитаним важко відповісти, 36,2% відповіли щодо наявності соціальної стипендії, 32% - щодо створених умов для осіб з особливими освітніми потребами, 18,7% - щодо надання психологічної допомоги та ін. ЕГ дійшла висновку, що в ЗВО належним чином забезпечується освітня, організаційна, інформаційна, консультативна та соціальна підтримка здобувачів ОП

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

У ВНУ імені Лесі Українки створено необхідні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що відповідає п.2.5.3 Статуту <https://numl.org/OyL>. У п.VIII. Спеціальні умови участі у вступній кампанії Правил прийому <https://numl.org/OBa> зазначається інформація щодо вступу осіб з особливими освітніми потребами. Правилами внутрішнього розпорядку <https://numl.org/OyN> передбачено право осіб з особливими освітніми потребами на вільний доступ до інфраструктури ВНУ імені Лесі Українки, спеціальний навчально-реабілітаційний супровід (п. 5.1.28), безоплатне забезпечення інформацією для навчання у доступних форматах (п. 5.1.6), право на соціальну стипендію (п. 5.1.29). ЗВО створено належні умови для безперешкодного доступу особам з особливими освітніми потребами до інфраструктури Університету. Вхід до навчальних приміщень облаштовано пандусами, що підтверджено ЕГ під час огляду МТБ, біля входу до приміщень ЗВО є кнопка виклику. Проте у навчальному корпусі №7 кнопка виклику розташована зависоко, але гарант пояснила, що двері завжди відчинені й такі особи завжди йдуть в супроводі. ЕГ не знайшла на сайті ЗВО чітких механізмів супроводу осіб з обмеженими можливостями. Вахтер навчального корпусу №7 під час огляду МТБ зазначила, що у разі необхідності потрапляння до навчального корпусу вона надасть такій особі супровід. Як правило заняття для осіб з обмеженими можливостями відбуваються на 1 поверсі корпусу G. У навчальному корпусі для осіб з особливими освітніми потребами розміщено таблиці шрифтом Брайля, є санвузол, у якому за словами гаранта наразі відбувається ремонт. У приміщенні навчально-бібліотечного корпусу №8 (H) на 1 поверсі діє Інклюзивний хаб «Простір дій» <https://numl.org/OBc> для здобувачів освіти з інвалідністю, при якому діє дві студії – театральна та студія елементарного музикування. У приміщенні корпусу №8 є укриття, а також санвузол для осіб з особливими потребами. Освітньо-інформаційна підтримка осіб з особливими освітніми потребами реалізується за допомогою електронних ресурсів бібліотеки ВНУ імені Лесі Українки, навчальної платформи Moodle. У ВНУ імені Лесі Українки діє Реабілітаційна клініка <https://numl.org/OBe>. Адаптацією здобувачів з особливими потребами до навчання, їх подальшою соціалізацією займається відділ молодіжної політики та соціальної роботи <https://numl.org/OAY>. Крім того, на сайті ЗВО у вкладці «Технічний звіт щодо доступності для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення в навчальний корпус №7» <https://numl.org/OBb> висвітлено технічний звіт щодо доступності для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення в навчальний корпус №7 для осіб з інвалідністю. Під час зустрічей із учасниками фокус-груп ЕГ встановила, що на даній ОП здобувачі вищої освіти з особливими освітніми потребами не навчалися та в даний час не навчаються. ЕГ дійшла висновку, що заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту осіб з особливими освітніми потребами.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У ВНУ імені Лесі Українки визначено політику і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією, корупцією тощо), які регламентовано: Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки <https://numl.org/OyV>, Правилами внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки <https://numl.org/OyN>, якими передбачено взаємоповагу та недопущення будь-яких форм дискримінації, фізичного або психічного насильства. Робота щодо запобігання корупційним явищам у ВНУ імені Лесі Українки здійснюється в межах антикорупційної програми та регламентована наказом ректора Про деякі питання запобігання корупції у ЗВО від 07.10.2021 р. <https://numl.org/OBK>. На сайті університету є вкладка «Запобігання та протидія корупції» <https://numl.org/Otx>, де зазначається інформація щодо антикорупційного законодавства, діяльність університету у запобіганні корупції, наведено контакти а також гугл-форма для повідомлення про корупцію <https://numl.org/OBZ>. Уповноважена бюро ректора із антикорупційної діяльності (Зустріч 9) зазначила, що зі здобувачами проводяться інтерактивні лекції на тему «Антикорупція», здобувачі ознайомлюються зі своїми правами та обов'язками, здобувачі серед десяти гіпотетичних операцій мають виявити де має місце корупція. Здобувачам пояснюють чому певний випадок корупційний або антикорупційний. Повідомляти про факти корупції, дискримінації, сексуальних домагань тощо здобувачі можуть через скриньку довіри, у т.ч. електронну <https://numl.org/OBN>, <https://numl.org/Ozf>. У разі потреби практичний психолог проводить психологічний семінар «Як успішно долати конфлікт» (Зустріч 9). У межах Кодексу академічної доброчесності <https://numl.org/OyS> здійснюється врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних із порушенням норм академічної доброчесності, а Комітет з етики наукових досліджень здійснює контроль за дотриманням стандартів усіма виконавцями наукового дослідження, впроваджує політику академічної доброчесності у ЗВО та готує нормативні документи для її врегулювання. Встановлення базових засад щодо запобігання поширенню академічного плагіату, розвиток навичок коректної роботи із джерелами інформації тощо є основною метою Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників <https://numl.org/OBO>. ЕГ дійшла висновку, що учасники освітнього процесу ознайомлені з механізмами вирішення конфліктних ситуацій та протидії корупції, проте на ОП «Економіка довкілля і природних ресурсів» між учасниками освітнього процесу не виникало конфліктних ситуацій.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

1. Наявність відділу молодіжної політики та соціальної роботи; Реабілітаційного центру; Інклюзивного хабу «Простір дій». 2. Застосування в освітньому процесі програмного забезпечення та можливостей навчально-наукової

лабораторії економіки, підприємництва та маркетингу. 3. Адміністрація опікується задоволенням потреб здобувачів, зокрема забезпечується освітня, організаційна, інформаційна, консультативна, соціальна та психологічна підтримка. Проводяться опитування здобувачів вищої освіти «Освіта очима студентів». 4. Забезпечено доступ до ЗВО особам з особливими освітніми потребами. 5. Проводиться робота зі здобувачами щодо запобігання корупційним явищам.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

1. Відсутність на сайті ЗВО чітких механізмів супроводу осіб з обмеженими фізичними можливостями. Рекомендація: оприлюднити на сайті ЗВО чіткі механізми супроводу осіб з обмеженими фізичними можливостями до 01 січня 2024 року. 2. Кнопка виклику відповідальної особи у навчальному корпусі №7 знаходиться зависоко. Рекомендація: до початку 2024-2025 навчального року перемістити кнопку виклику відповідальної особи у навчальному корпусі №7 для зручного доступу осіб з обмеженими можливостями. Рекомендації є досяжними.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ОП «Економіка довкілля і природних ресурсів» в цілому узгоджена з якісними характеристиками за підкритеріями 7.1-7.6. Зважаючи на сильні сторони (наявність відділу молодіжної політики та соціальної роботи, Реабілітаційного центру, Інклюзивного хабу «Простір дій»; застосування в освітньому процесі програмного забезпечення та можливостей навчально-наукової лабораторії; надання усіх видів підтримки здобувачам, проведення опитування «Освіта очима студентів»; робота зі здобувачами щодо запобігання корупційним явищам; забезпечення доступу до ЗВО особам з обмеженими можливостями) та незначні недоліки за критерієм 7 (відсутність на сайті чітких механізмів супроводу осіб з особливими освітніми потребами та зависоке розташування кнопки виклику у навчальному корпусі №7), ЕГ дійшла висновку, що ОП за критерієм 7 відповідає рівню «В».

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд ОПП здійснюється відповідно до Положення про розроблення, затвердження, моніторинг, перегляд та закриття освітніх програм <https://numl.org/OCj>. Систематичний моніторинг та удосконалення освітніх програм в Університеті в процесі їх реалізації здійснюється щорічно, який організовує гарант програми із залученням її членів, адміністрації, роботодавців, НПП, що їх реалізують, з урахуванням результатів їх моніторингу з метою забезпечення належного рівня освітніх послуг, формування конкурентоспроможних компетентностей та створення сприятливого й ефективного освітнього середовища для студентів, на підставі аналізу анонімного опитування здобувачів і НПП щодо якості освітнього процесу та пропозицій стейкхолдерів, оцінки актуальності освітньої програми, її мети, результатів навчання, компетентностей з урахуванням стратегії розвитку ВНУ імені Лесі Українки (приклад дана ОП зазнала змін у 2022 році та суттєвих змін у 2023 році, що віддзеркалено на сайті кафедри <https://numl.org/OCk>, <https://numl.org/OC>, <https://numl.org/OCm>). ЕГ дійшла висновку, що заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Участь органів студентського самоврядування у процедурах внутрішнього забезпечення якості освіти регламентована Положенням про студентське самоврядування у ВНУ імені Лесі Українки <https://numl.org/OEb>. Здобувачі і представники студентського самоврядування беруть участь в періодичному перегляді ОП через участь у засіданнях робочої групи та засіданнях стейкхолдерів, інформація підтверджена під час зустрічей з фокус-групами, зафіксована у протоколах ОПП 2021 р. Протокол засідання робочої групи від 1.03.21 р., ОП 2023 р. Трестороннє засідання кафедри економіки, підприємництва та маркетингу, робочої групи та стейкхолдерів від 17.02.2023 р. Позиція здобувачів береться до уваги під час перегляду ОП, що зазначено у відомостях самооцінювання, підтверджено на зустрічах з фокус-групами, зокрема Поліщук А. запропонувала ввести в ОП ОК з управління

проектами <https://numl.org/OCn>, результатом є введення компоненти Інноваційне підприємництво та управління проектами. Разом з тим наявна нерегулярність запрошення на засідання стейкхолдерів здобувачів освіти. Доцільно на всі засідання зі стейкхолдерами запрошувати здобувачів освіти, наприклад на засіданні стейкхолдерів факультету економіки та управління (протокол №3 від «3» травня 2023 р.) серед присутніх не було зафіксовано присутніх здобувачів <https://numl.org/OD5>. Але на попередньому обговоренні 17 лютого 2023 здобувачі були присутні, що підтверджено на зустрічах з фокус-групами. Відповідно мається часткова відповідність реалізації принципу студентоцентризму, що обгрутовано визначає оцінку В, оскільки є потреба підвищити активність здобувачів щодо внесення пропозицій по удосконаленню ОП. ЕГ дійшла висновку, що здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування періодично залучені до процесу перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми. Проте є потреба підвищити активність здобувачів щодо внесення пропозицій по удосконаленню ОП та залучати на постійній основі здобувачів до процесу перегляду та оновлення ОП. Рекомендація є досяжною у протягом семестру

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

У ВНУ імені Лесі Українки ведеться системна робота з роботодавцями, які безпосередньо залучаються до процесу перегляду ОП та забезпечення якості освітнього процесу, про що свідчать відгуки роботодавців (рецензії стейкхолдерів: АТ «Волиньгаз», ГО «Європейський аналітичний центр», д.е.н., проф. Голян В.А., Одеського державного екологічного університету, д.е.н., проф. Губанова О.Р., Інституту агроєкології і природокористування НААН, д.е.н., проф. Дребот О., ДП «Ліси України», Поліського лісового офісу, Одеського національного технологічного університету, д.е.н., проф. Лагодієнко В.В., ТОВ «Укренержи Імпекс», ТОВ «Інститут земельних відносин та охорони навколишнього середовища», д.е.н., проф. Шворак А.М., випускників ОП АТ «Волиньгаз», ФОП Панасюк, здобувача А. Поліщук), також інформація зафіксована у протоколах засідань робочої групи та стейкхолдерів (ОПП 2021 р.: Протокол 1 від 26.02.20 р., Протокол 2 від 20.05.21 р., Протокол засідання робочої групи від 1.03.21 р.; ОПП 2023 р.: Тристороннє засідання кафедри економіки, підприємництва та маркетингу, робочої групи та стейкхолдерів від 17.02.2023 р., Протокол 3 від 03.05.2023 р.). ЕГ дійшла висновку, що ведеться постійна комунікація з роботодавцями

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

У ВНУ імені Лесі Українки відбувається активна взаємодія із випускниками. Кафедра систематично збирає інформацію щодо кар'єрного зростання випускників ОП та має реєстр випускників з їх контактними даними, що дозволяє залучати їх як стейкхолдерів, експертів у процесі удосконалення ОП <https://numl.org/OCM>. Також в університеті функціонує асоціація випускників, діяльність якої націлена на згуртування випускників для розвитку університету <https://numl.org/OCN>. Інформація про взаємодію із випускниками була підтверджена під час бесід з фокус-групами роботодавців, НПП, робочої групи ОПП, студентів і випускників. ЕГ дійшла висновку, що на ОП існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

В університеті функціонує Навчально-методичний відділ забезпечення якості вищої освіти <https://numl.org/OBR>, який проводить моніторинг освітнього процесу (опитування Освіта очима студентів, «Соціальна адаптація студентів-першокурсників до освітнього процесу у ЗВО», «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти»), та реагує на вимоги стейкхолдерів через аналіз результатів анонімного опитування здобувачів, НПП, роботодавців, аналіз результатів акредитаційних експертиз, що відбулися та відбуваються у ВНУ імені Лесі Українки, відповідно до змін нормативної документації. На вимогу сучасності до освітніх компонент розробляються електронні курси на платформі MOODLE та MS Teams, що доповнюють очне навчання, НМВ забезпечення якості цьому сприяє, проводячи безкоштовні курси щодо навчання викладачів роботи на платформах. Інформація підтверджена під час бесід з фокус-групами НПП та адміністративним персоналом. Результати моніторингу вчасно повідомляються випусковим кафедрам, гарантам ОП, оприлюднюються на сайті відділу якості <https://numl.org/OCb>, кафедри, факультету, що підтверджено під час спілкування з фокус-групами. Це дозволяє швидко реагувати на проблемні аспекти щодо забезпечення якості освітніх послуг та їх усунення. Засвідчуємо, що нарікань і скарг студентів щодо провадження освітньої діяльності за ОП закладу вищої освіти не виявлено. ЕГ дійшла висновку, що заклад освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти беруться до уваги під час перегляду ОП. Зауваження та пропозиції комісії щодо попередньої акредитаційної експертизи ОП (акредитована згідно Наказу МОН України № 242 від 25.02.19) на сайті не віднайдені. Проте щодо зауважень, то у 2021 році акредитовувалася ОП третього ОНР «Економіка сталого розвитку» <https://numl.org/ОСН>, де були зауваження щодо відсутності повноцінного навчально-методичного забезпечення ОК в MS Teams для реалізації освітнього процесу в умовах дистанційної форми та відсутність курсів на платформі Moodle. Зазначимо, що за акредитуємою ОП є розроблені курси на платформі Moodle, проте перевагою сьогодення є наявність очного навчання і онлайн курси, як суттєвий помічник-додаток. Наступне зауваження, що було - це структурувати та зробити більш чіткими й сприйнятими для розуміння критерії оцінювання знань, оновити перелік рекомендованої літератури. Щодо MS Teams, то роботу з цим застосунком не було продемонстровано, проте під час бесіди з керівником навчально-методичного відділу забезпечення якості освіти було акцентовано увагу на проведенні сертифікованих безкоштовних курсів щодо роботи на платформі Moodle та у додатку Office 365 MS Teams, які проходять викладачі за потреби. Аналіз силабусів, бесіди з фокус-групою здобувачів підтверджують виправлення даного зауваження щодо чіткості критеріїв оцінювання та оновлення рекомендованої літератури. ЕГ дійшла висновку, що результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

ВНУ імені Лесі Українки простежується сформована висока культура якості, що проявляється через функціонування «Школи особистої економіки», «Школи гарантів», залучення іноземних НПП на постійній основі через дію програми «Гостьовий професор», активна робота відділу якості, реалізації нормативно-правової документації ВНУ імені Лесі Українки що стосуються провадження освітньої діяльності, її удосконалення, зокрема Положення про розроблення, затвердження, моніторинг, перегляд та закриття освітніх програм у Волинському національному університеті імені Лесі Українки <https://numl.org/ОСj>, Положення про порядок формування індивідуальної траєкторії навчання здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки <https://numl.org/ОСL> та інших положень. ЕГ дійшла висновку, що у ВНУ імені Лесі Українки сформована висока культура якості, яка сприяє розвитку даної ОПП, що спостерігалось під час зустрічей з різними групами стейкхолдерів та підтверджено документально

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Активна комунікація з роботодавцями та їх залучення до обговорення удосконалення ОПП. Практика збирання інформації про випускників ОП, що дозволяє у перспективі залучати їх як стейкхолдерів. Культура якості, що проявляється через роботу «Школи особистої економіки», «Школи гарантів», «Гостьового професора».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Здобувачі вищої освіти приймають участь в обговоренні ОП не регулярно. Рекомендація: Гаранту провести протягом 2023-2024 навчального року роз'яснення серед студентства та забезпечити залучення здобувачів до участі у засіданнях щодо перегляду ОП та її удосконалення на системній основі. Рекомендації є досяжними протягом семестру.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

У ході роботи з критерієм 8, ЕГ дійшла до висновку, що ОПП має достатній рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 8.1 - 8.7. та відповідає рівню В. Мається часткова відповідність реалізації принципу студентоцентризму, що є зауваженням по п.8.2. Рекомендовано підвищити активність здобувачів щодо

внесення пропозицій по удосконаленню ОП та залучати на постійній основі здобувачів до процесу перегляду та оновлення ОП. Рекомендації є досяжними протягом семестру.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

На підставі аналізу результатів зустрічей із менеджментом ВНУ імені Лесі Українки, академічним персоналом, що забезпечує реалізацію ОП, здобувачами вищої освіти, випускниками та стейкхолдерами (зустрічі 2, 3, 4, 6, 7), ЕГ визначено, що всі учасники освітнього процесу обізнані щодо правил та процедур, що регулюють їх права та обов'язки, є доступними на офіційному вебсайті ВНУ імені Лесі Українки <https://numl.org/Oz6> за відповідними повиканнями: Статут ВНУ імені Лесі Українки <https://numl.org/OyL>, Колективний договір <https://numl.org/OyM>, Правила внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки <https://numl.org/OyN>, Положення про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у ВНУ імені Лесі Українки <https://numl.org/OyO>; норми та правила організаційної поведінки НПП, здобувачів та інших учасників ОП регламентовані Кодексом академічної доброчесності <https://numl.org/OyS>, Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки <https://numl.org/OyV>, Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників ВНУ імені Лесі Українки <https://numl.org/Ozo>, Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у ВНУ імені Лесі Українки <https://numl.org/OB3>, Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки <https://numl.org/Oz5>. На сторінці факультету економіки та управління наявна «Електронна скринька довіри» <https://numl.org/Ozf>, через яку можна повідомляти про факти корупції, дискримінації, сексуальних домагань тощо. У ВНУ імені Лесі Українки запроваджено електронний документообіг з використанням хмарного середовища Office 365, електронний розклад занять (ПС-розклад <https://numl.org/Ozm>). Крім того, розклад занять та заліково-екзаменаційних сесій розміщено на сторінці факультету економіки та управління <https://numl.org/Ozu>. У Відомостях про самооцінювання було зазначено, що доступ до публічної інформації в ЗВО регулюється Положенням про забезпечення доступу до публічної інформації <http://surl.li/bhboh>, проте дане Положення не відповідає сучасній назві ЗВО. Робота з фокус-групами та аналіз інформаційної бази засвідчили, що правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників ОП у ВНУ імені Лесі Українки є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації ОП. ЕГ дійшла висновку, що в ЗВО визначені чіткі й зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, та є доступними для них.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

ОП «Економіка довкілля і природних ресурсів» другого (магістерського) рівня 2023 року затверджено вченою радою ВНУ імені Лесі Українки 25 травня 2023 року <https://numl.org/OxF>. На офіційному вебсайті ВНУ імені Лесі Українки у вкладці Громадське обговорення розміщено проект освітньої програми, навчального плану та відповідні анкети для пропозицій <https://numl.org/OSo>, крім того, на цій же сторінці знаходяться архіви освітніх програм. Під час інтерв'ювання гаранта ОП, адміністративного персоналу, академічного персоналу, представників роботодавців, здобувачів вищої освіти ЕГ було з'ясовано, що рекомендації щодо удосконалення ОП та рецензії на ОП були надані стейкхолдерами до моменту затвердження ОП, результати публічного обговорення освітніх програм та навчальних планів <https://numl.org/OSp> дозволяє ЕГ зробити висновки щодо врахування зауважень та пропозицій стейкхолдерів. За результатами зустрічі з фокус-групами ЕГ підтверджує, що обговорення змін та отриманих пропозицій проводиться на засіданнях кафедри економіки і торгівлі (підтвердження є розповіді випускників (Зустріч 6), роботодавців (Зустріч 7), інших стейкхолдерів (Відкрита зустріч); також стейкхолдери можуть надавати пропозиції особисто гаранту ОП, про що розповіли представники роботодавців (Зустріч 7). ЕГ дійшла висновку, що ВНУ імені Лесі Українки дотримується термінів затвердження ОП та надає можливість зворотного зв'язку з метою одержання зауважень та пропозицій стейкхолдерів (анкета для пропозицій <https://numl.org/OSJ>)

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ВНУ імені Лесі Українки своєчасно оприлюднює на офіційному вебсайті <https://vnu.edu.ua/uk> точну та достовірну інформацію про освітню програму <https://numl.org/OAK>. Нормативні документи можна знайти за вкладкою «Нормативно-правова база» <https://numl.org/Oz8>. Профіль освітньої програми (її опис та зміст; перелік нормативних та вибіркового освітніх компонентів, а також силабуси до них), є у вільному доступі на сайті ВНУ імені Лесі Українки <https://numl.org/Oyv>. На сторінці профілю освітньої програми «Економіка довкілля і природних

ресурсів» є покликання на сторінку «ПС-Журнал успішності-Web» щодо вибору дисциплін здобувачами для вивчення. ЕГ зауважує, що перелік вибіркового освітніх компонентів на сторінці кафедри економіки і торгівлі <https://numl.org/OAK> відрізняється від переліку вибіркового ОК, розміщених на сторінці факультету економіки та управління <https://numl.org/ODa>. На сторінці кафедри економіки і торгівлі розміщено ОПП 2021 р., ОПП 2022 р., ОПП 2023 р.; НП 2021 р., НП 2023 р.; рецензії на ОП 2023 року; протоколи засідань робочої групи та стейкхолдерів; витяги з протоколів групи забезпечення; результати публічного обговорення НП та ОП «Економіка довкілля і природних ресурсів» <https://numl.org/OSI>. Інформацію про розклад занять здобувачі отримують в електронному вигляді або зі сторінки факультету економіки та управління <https://numl.org/Ozu>. Кафедра економіки і торгівлі має сторінки в соціальних мережах - Facebook <https://numl.org/ODc> та Instagram - <https://numl.org/ODd>. Інформація, що розміщена на сайті, є в достатньому обсязі, проте вона не впорядкована; термін дії деяких покликань завершився <https://numl.org/OKg>. Під час інтерв'ювання фокус-груп підтверджено, що сайт ВНУ імені Лесі Українки є зручним та достатньо наповненим. ЕГ дійшла висновку, що заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про ОП в обсязі, достатньому для інформування стейкхолдерів та суспільства.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Проєкт ОП та НП розміщуються на офіційному вебсайті ЗВО, наявні форми зворотного зв'язку, завдяки чому стейкхолдери мають можливість брати участь в їх розробці та вдосконаленні; наявні архіви освітніх програм.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

1. На сайті ЗВО наявна нормативна база, яка не враховує сучасної назви ЗВО «ВНУ імені Лесі Українки». Рекомендація: до 01 січня 2024 року переглянути інформацію на сайті ЗВО та усунути неактуальну інформацію. 2. Інформація на сайті не впорядкована, термін дії деяких покликань завершився <https://numl.org/OKg>. Рекомендація: до 01 січня 2024 року впорядкувати інформацію на сайті та перевірити дійсність покликань. Рекомендації є досяжними.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ЕГ встановлено, що дана ОП узгоджена із якісними характеристиками за підкритерієм 9.2 (наявність на вебсайті ВНУ імені Лесі Українки проєкту освітньої програми з метою надання пропозицій стейкхолдерами через форми зворотного зв'язку) та частково узгоджена за підкритеріями 9.1, 9.3 (наявність на сайті ЗВО нормативної бази, яка не враховує сучасної назви ЗВО «ВНУ імені Лесі Українки»; неупорядкованість інформації на сайті, завершення терміну дії окремих покликань). Зважаючи на сильні сторони за критерієм 9, а також на незначні недоліки, ЕГ дійшла висновку, що ОП за критерієм 9 відповідає рівню «В». Рекомендації є досяжними

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Під час он-лайн візиту ЕГ відбулись певні зміни в плані зустрічей.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Програма_візиту_ОП_Економіка_довкілля_і_природних_ресурсів_Зміни.pdf</i>	n72G1ntP/3Mr9M2pQ2/ok8ZO9AXI2WAxyXJI8mEt o+I=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Романовська Юлія Анатоліївна

Члени експертної групи

Фоміна Олена Олександрівна

Мікуляк Катерина Анатоліївна